

Lovforslag nr. L 81. Fremsat den 15. november 1990 af undervisnings- og forskningsministeren
(Bertel Haarder)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om statens uddannelsesstøtte

§ 1

I lov om statens uddannelsesstøtte, jf. lovbe-
kendtgørelse nr. 486 af 25. juni 1990, foretages
følgende ændringer:

1. I § 2, 2. pkt., udgår: »§ 5«, og i § 6, stk. 1, 1.
pkt., udgår: »5,«.

2. Efter § 2 indsættes:

»§ 2 a. Uddannelsessøgende kan få uddan-
nelsesstøtte til undervisning på folkeskoleni-
veau og til den første ungdomsuddannelse. Un-
dervisnings- og forskningsministeren kan fast-
sætte regler om, hvilke uddannelser der er om-
fattet af bestemmelsen, og om, hvad der betrag-
tes som en fuld ungdomsuddannelse.«.

3. § 3 affattes således:

»§ 3. Uddannelsessøgende kan få uddannel-
sesstøtte til erhvervsrettede uddannelser efter
et begrænset støttesystem (klippekortet). I det
begrænsede støttesystem kan uddannelsessø-
gende få uddannelsesstøtte for en periode, der
svarer til den normerede uddannelsestid (støt-
tetiden) med de reguleringer, der følger af stk.
2-7. Undervisnings- og forskningsministeren
kan fastsætte regler om, hvilke uddannelser der
er omfattet af bestemmelsen.

Stk. 2. Støttetiden kan forlænges, så uddan-
nelsessøgende, som har gennemført

- 1) en uddannelse efter lov om erhvervsuddan-
nelser eller en hertil svarende elev-/lær-
linggeuddannelse, kan få en gymnasial uddan-
nelse, der er nødvendig for at gennemføre
en videregående uddannelse,
- 2) en gymnasial uddannelse, uden muligheder
for tilvalg, der er nødvendige for at gennem-

føre en videregående uddannelse, kan få
yderligere nødvendig uddannelsessupple-
ring, eller

- 3) en gymnasial uddannelse, kan få et vær-
kstedskursus eller en tilsvarende uddannelse,
der er nødvendig for at gennemføre en vide-
regående uddannelse.

Stk. 3. Fra støttetiden trækkes perioder,
hvori den uddannelsessøgende har modtaget

- 1) uddannelsesstøtte til tidligere afsluttede el-
ler afbrudte uddannelser, som ikke er om-
fattet af § 2 a, eller
- 2) uddannelsesydelse i medfør af lov om ar-
bejdstilbud til ledige eller fast revaliderings-
ydelse i medfør af lov om social bistand til
den igangværende uddannelse eller til tidli-
gere afsluttede eller afbrudte støtteberetti-
ggede uddannelser, som ikke er omfattet af
§ 2 a.

Stk. 4. Fra støttetiden trækkes dog ikke pe-
rioder på indtil 6 måneder, hvori den uddan-
nelsessøgende har modtaget uddannelsesstøt-
te, uddannelsesydelse eller fast revaliderings-
ydelse til en tidligere afbrudt uddannelse, hvis
uddannelsen er afbrudt inden for de første 12
måneder efter uddannelsens start.

Stk. 5. Inden for den periode på 6 måneder,
som er nævnt i stk. 4, kan der gives støtte til
suppleringskurser i forbindelse med optagel-
sen på videregående uddannelser. Der kan kun
gives støtte til sådanne suppleringskurser efter
denne bestemmelse.

Stk. 6. Støttetiden kan forlænges med indtil 6
måneder, hvis den uddannelsessøgende ikke
har bestået en prøve eller på lignende måde for-
sinkes i uddannelsen senest inden for uddan-
nelsens første 12 måneder.

Stk. 7. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte regler om

- 1) forlængelse af støttetiden efter stk. 2, herunder særlige regler om, hvordan støttetid, der er brugt til den i stk. 2 nævnte uddannelse, medregnes,
- 2) forlængelse af støttetiden efter stk. 6 og
- 3) om støttetiden for uddannelser, hvori der indgår deluddannelser.«.

4. § 3 a, stk. 1, 1. pkt., affattes således:

»Uddannelsessøgende kan fravælge støtte for en eller flere måneder i hvert støtteår.«.

5. § 3 a, stk. 2, 1. pkt., affattes således:

»Støtte, der fravælges efter stk. 1 i en uddannelse omfattet af § 3, samt uforbrugt støtte i øvrigt i en sådan uddannelse kan udbetales månedsvis sammen med sædvanlig støtte efter § 2 i forbindelse med en erhvervsrettet uddannelses afslutning.«.

6. § 5 ophæves.

7. I § 5 a, nr. 3, ændres »,« til: »og«.

8. I § 5 a, nr. 4, ændres », og« til: ».«.

9. § 5 a, nr. 5, ophæves.

10. I § 6, stk. 1, 1. pkt., udgår: »8,«.

11. I § 7, stk. 3, 1. pkt., udgår: »og kan herunder fravige betingelsen om, at uddannelsen skal gennemgås i Danmark«.

12. Efter § 7 indsættes:

»§ 7 a. Undervisnings- og forskningsministeren kan bestemme, at Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte efter ansøgning giver uddannelsesstøtte til uddannelsessøgende til uddannelse i udlandet. Uddannelsen godkendes af Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte som støtteberettigende. Uddannelsesstøtten gives til uddannelsessøgende, der er danske statsborgere eller i henhold til international overenskomst har ret til uddannelsesstøtte på lige fod med danske statsborgere. De uddannelsessøgende skal i øvrigt opfylde betingelserne i § 7, stk. 1, nr. 2, 4 og 5, jf. stk. 2 og 3.

Stk. 2. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte betingelser for godkendelsen.

Stk. 3. Undervisnings- og forskningsministe-

ren kan fastsætte særlige regler om støtten, herunder om støttetiden.«.

13. § 8, stk. 2, 2. pkt., ophæves.

14. I § 8 a, stk. 2, nr. 4, ændres »12.000 kr.« til: »15.000 kr.«.

15. § 8 a, stk. 3 og stk. 6, ophæves.

Stk. 4 og 5 bliver herefter stk. 3 og 4, og stk. 7 bliver stk. 5.

16. I § 8 a, stk. 4, der bliver stk. 3, ændres »1-3« til: »1-2«.

17. I § 8 a, stk. 5, der bliver stk. 4, ændres »stk. 1-4 og stk. 6« til: »stk. 1-3«, efter »der gives« indsættes: »af private midler«, og », eller i den skattepligtige formue« udgår.

18. I § 8 a, stk. 7, der bliver stk. 5, ændres »stk. 1-6« til: »stk. 1-4«.

19. I § 8 a, stk. 7, der bliver stk. 5, udgår: »herunder stipendium efter § 5,«.

20. I § 9, stk. 1, ændres »Indtil udgangen af det kvartal, hvori den uddannelsessøgende fylder 19 år,« til: »Indtil udgangen af den 3. måned efter den måned, hvori en uddannelsessøgende, som er støtteberettiget efter § 2 a, fylder 19 år,«.

21. I § 9, stk. 4, 2. pkt., ændres »stk. 4 og 5« til: »stk. 2-4«.

22. § 9, stk. 5, ophæves.

Stk. 6 og 7 bliver herefter stk. 5 og 6.

23. Efter § 12 indsættes:

»§ 12 a. Støttetid efter § 3 betragtes som forbrugt, selv om udbetalt støtte tilbagebetales helt eller delvis, og selv om støtten søges tilbagebetalt ved den endelige støttetildeling.«.

24. § 13, stk. 2, 2. pkt., ophæves.

25. I § 13 a, stk. 1, 3. pkt., ændres »en årlig rente svarende til den til enhver tid fastsatte officielle diskonto med et procenttillæg, der fastsættes på finansloven for det pågældende år« til: »årligt 1 pct. over den til enhver tid fastsatte officielle diskonto«.

26. § 13 a, stk. 1, 4. pkt., ophæves.

27. I § 22, stk. 2, indsættes efter 1. pkt.:

»Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte kan hos offentlige myndigheder og private institutioner indhente oplysninger til brug ved afgørelse af, om en uddannelsessøgende er støtteberettiget efter § 2 a.«.

28. I § 22, stk. 2, 2. pkt., der bliver 3. pkt., ændres »herom« til: »om adgangen til at indhente de oplysninger, der er nævnt i 1. og 2. pkt.,«.

29. I § 25 indsættes som stk. 5:

»Stk. 5. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte regler om, at Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte træffer den endelige administrative afgørelse om godkendelse af uddannelser i udlandet som støtteberettigende, jf. § 7 a.«.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 1991. § 1, nr. 11, 12 og 29, har virkning fra den 1. august 1991. § 1, nr. 2, 3, 5, 7, 8, 9, 20, 22, 27 og 28, har virkning fra den 1. januar 1992 for alle uddannelsessøgende i en støtteberettigende uddannelse. For uddannelsessøgende, der i perioden fra den 1. august til den 31. december 1991 begynder på en uddannelse, som er omfattet af § 1, nr. 2 og 3, har bestemmelserne dog virkning fra den 1. august 1991.

Stk. 2. Uddannelsessøgende, som er begyndt på den igangværende uddannelse før den 1. april 1991, kan ud over stipendium og studielån få et stipendium som hjælp til dækning af en undervisningsafgift svarende til 85 pct. af den faktiske undervisningsafgift ved uddannelsen. Stipendiet kan højst pr. støttemåned udgøre 1.200 kr., som reguleres efter reglerne i § 6 i lov om statens uddannelsesstøtte. Nedsættelse af stipendium i medfør af lov om statens uddannelsesstøtte § 8 a, stk. 7, som ændret ved nærværende lovs § 1, nr. 19, omfatter også stipendium efter 1. pkt.

Stk. 3. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter regler om støttetildeling, støtte til uddannelser og studier i udlandet, forældreindkomstafhængig støttetildeling for uddannelsessøgende, som er begyndt den igangværende uddannelse før den 1. august 1991, forældreindkomstgrænser m.v. i perioden fra den 1. januar til den 31. december 1991 og kan

fastsætte andre nødvendige overgangsregler, som er en følge af, at de i stk. 1 nævnte bestemmelser først har virkning fra et senere tidspunkt end ikrafttrædelsen.

Stk. 4. Uddannelsessøgende, som har påbegyndt en videregående uddannelse før den 1. august 1989, og som ikke i perioden fra den 1. august 1989 til den 1. oktober 1991 er eller bliver indplaceret i støttesystemet, anses for at have opbrugt enhver støttemulighed til en igangværende uddannelse pr. 1. januar 1992. Dette gælder dog ikke uddannelsessøgende, som på grund af modtagelse af anden offentlig støtte, der tilsigter at dække leveomkostningerne, jf. § 7 i lov om statens uddannelsesstøtte, har været afskåret fra at blive indplaceret i støttesystemet før den 1. oktober 1991. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter regler om støtteperiodens længde for de i 2. pkt. nævnte uddannelsessøgende ved disses indplacering i det i § 1, nr. 3, foreslåede støttesystem.

Stk. 5. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter regler om indplacering i det i § 1, nr. 3, foreslåede støttesystem af uddannelsessøgende, som i perioden fra den 1. august 1989 til den 1. oktober 1991 er eller bliver indplaceret i det hidtil gældende støttesystem, samt om, hvorvidt uddannelsessøgende, som før den 1. januar 1992 har afbrudt eller er i gang med en støtteberettigende ungdomsuddannelse, kan få uddannelsesstøtte efter den i § 1, nr. 2, foreslåede bestemmelse.

Stk. 6. Bestemmelsen i § 1, nr. 3, om, at perioder med uddannelsesydelse i medfør af lov om arbejdstilbud til ledige fratrækkes ved opgørelsen af støttetiden, har virkning for uddannelsessøgende, som er begyndt eller begynder en af bestemmelsen omfattet uddannelse med uddannelsesydelse efter den 13. december 1988.

Stk. 7. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter regler for støtteåret 1991 om støtteperiodens længde for uddannelsessøgende, som har påbegyndt en videregående uddannelse før den 1. august 1989, herunder om disses indplacering i det gældende støttesystem.

Stk. 8. § 2, stk. 5, i lov nr. 823 af 21. december 1988 om ændring af lov om statens uddannelsesstøtte affattes således:

»Stk. 5. Til uddannelsessøgende, som før den 15. marts 1988 har påbegyndt en videregående uddannelse og i perioden fra den 1. august 1989 til den 1. oktober 1991 er eller bliver indplaceret i støttesystemet, kan der i indtil 2 år, ydes statsgaranti for lån i pengeinstitutter på indtil

47.400 kr. årligt, såfremt de opfylder støttebetingelserne efter § 7 i lov om statens uddannelsesstøtte, og den tid, hvori de kan få stipendium, er overskredet. Beløbet reguleres efter reglerne i § 6 i lov om statens uddannelsesstøtte. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter nærmere regler om ordningen, som bortfalder med udgangen af juli måned 1993.«.

Stk. 9. § 2, stk. 6, i lov nr. 823 af 21. december 1988 om ændring af lov om statens uddannelsesstøtte affattes således:

»*Stk. 6.* Til udeboende uddannelsessøgende, som er fyldt 22 år før den 15. marts 1988, som før dette tidspunkt har påbegyndt en videregående uddannelse, og som i perioden fra den 1. august 1989 til den 1. oktober 1991 er eller bliver indplaceret i støttesystemet, forhøjes den i § 2 i lov om statens uddannelsesstøtte fastsatte lå-

neramme med $\frac{1}{2}$ af 3.700 kr. pr. støttemåned. Beløbet reguleres efter reglerne i § 6 i lov om statens uddannelsesstøtte. Reglen bortfalder med udgangen af juli måned 1993.«.

Stk. 10. § 2, stk. 2, i lov nr. 859 af 20. december 1989 om ændring af lov om statens uddannelsesstøtte affattes således:

»*Stk. 2.* § 3 b, stk. 1, i lov om statens uddannelsesstøtte gælder ikke for uddannelsessøgende, som har påbegyndt en videregående uddannelse før den 15. marts 1988 og den igangværende uddannelse før den 1. august 1991. § 3 b, stk. 1, i lov om statens uddannelsesstøtte gælder endvidere ikke for uddannelsessøgende, som har begyndt den igangværende videregående uddannelse eller ungdomsuddannelse før den 1. august 1990.«.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Formålet med omlægninger af statens uddannelsesstøtte (SU)

Undervisnings- og Forskningsministeriet har i fortsættelse af de administrative omlægninger, der blev besluttet ved lov nr. 859 af 20. december 1989, og som vil være gennemført pr. 1. januar 1991, arbejdet videre med forberedelse af yderligere forenklinger og administrative omlægninger, der kan bidrage til, at SU-systemet som helhed kommer til at fungere effektivt og brugervenligt, samtidig med at forbrug af støtte i forbindelse med misbrug af systemet og støtteforbrug til uhensigtsmæssig uddannelsesadfærd begrænses.

De langsigtede mål for systemomlægningerne kan beskrives som et system, der for den enkelte bruger fremstår som:

- Et system, hvor man automatisk og hurtigt får uddannelsesstøtte, hvis man opfylder betingelserne og ønsker denne støtte.
- Et system, hvor brugeren selv – inden for det begrænsede støttesystems (klippekortets) rammer – er ansvarlig for at bruge systemet hensigtsmæssigt i forhold til egne uddannelsesønsker, studieadfærd og muligheder for at dække leveomkostningerne ved egenindtægt.
- Et system, hvor betjeningen af den enkelte bruger dels er baseret på brugervenligt informationsmateriale, dels på at brugeren kun skal henvende sig ét sted, hvis der er problemer med støtteforholdene, nemlig ved den institution, hvor brugeren er indskrevet (hvis det er her i landet), og hvor denne institution har ansvaret for alle afgørelser, der vedrører forhold, der ændres under den aktuelle uddannelse.
- Et system, der af den enkelte bruger betragtes som rimeligt/retfærdigt i forhold til, hvordan andre støttemodtagere er stillet.
- Et system, hvor reglerne er så enkle, at den enkelte bruger kan overskue de regler, der er relevante.

Omlægninger, der tilsigter at opfylde disse mål, må kombineres med omlægninger, hvis primære formål er administrative forenklinger. Der må sigtes mod en

meget høj grad af automatisering af den centrale del af SU-administrationen, dvs. enkeltsagsbehandling i SU-Styrelsen må begrænses mest muligt, og kontrolsystemer automatiseres. Det betyder bl.a., at krav om »millimeterretfærdighed« ikke kan opfyldes, og at man må opgive en række bestemmelser, hvis formål har været udgiftsbegrænsende, men hvor den udgiftsbegrænsende virkning er af underordnet betydning i forhold til det samlede udgiftsniveau. Men man kan også med regelforenklinger opnå udgiftsbegrænsninger, således at virkningen kan blive udgiftsneutral. Samlet er målet for lovforslaget at kunne finansiere SU i forbindelse med flere uddannelsespladser inden for en økonomisk ramme på omkring 125 mio. kr. årligt.

På det administrative område forudsætter målene om den fremtidige brugerbetjening en væsentlig decentralisering af opgaver og beslutningskompetence til de enkelte institutioner. Det kræver både nyudvikling eller videreudvikling af studieadministrativ systemer, kommunikationsforbindelser mellem det centrale SU-system og institutionerne og i mange tilfælde en styrkelse af den lokale administration på SU-området. De undersøgelser, som Undervisnings- og Forskningsministeriet ved et konsulentfirma har foretaget i 1990 med henblik på forberedelse af en decentralisering og af en automatiseret og effektiv studieaktivitetskontrol, viser endvidere, at aktivitetskontrollen specielt ved universitetsuddannelserne er det svageste led – både teknisk og administrativt – i kontrolsystemet på SU-området. Undervisnings- og Forskningsministeriet (og konsulentfirmaet) finder, at der må sigtes på en løsning, hvor institutionerne har mulighed for at tilpasse kontrolsystem og udløsning af yderligere støtte (klip) til omprøver m.v. til deres studieordninger, samtidig med at institutionerne i højere grad gøres ansvarlige for uhensigtsmæssigt SU-forbrug. Et sådant forbrug er i høj grad knyttet til første studieår og ordningen vedrørende yderligere klip til omprøver m.v. og til studieskift. Det er derfor specielt disse bestemmelser, populært kaldet bestemmelserne om »fjumreklip«, der bør ændres, samtidig med at aktivitetskontrollen og afprøvningen af egnethed i første studieår styrkes.

Det er klart, at SU-systemet er belastet af de stadige regelændringer, og at en »lovpause« isoleret betragtet kunne være en fordel. På den anden side bør beslutninger om ændring af bestemmelser, der har vist sig uhensigtsmæssige, træffes hurtigt, for at den samlede omstilling kan være gennemført inden for de nærmeste år.

2. De aktuelle lovændringer

På baggrund af de generelle mål for omlægningerne tilsigter de aktuelle forslag til lovændringer at opfylde mindst ét, men typisk flere af følgende formål:

- forenkling og liberalisering set i forhold til den enkelte SU-bruger
- administrativ forenkling og forberedelse af decentralisering
- begrænsning af SU-forbrug i forbindelse med uhensigtsmæssig uddannelsesadfærd, herunder fejlvalg af uddannelser, lav uddannelsesaktivitet og langstrakte forløb, før manglende egnethed for uddannelsen konstateres
- samlede besparelser til finansiering af SU i forbindelse med flere uddannelsespladser svarende til omkring 125 mio. kr. på helårsbasis på længere sigt.

Lovændringerne kan grupperes således:

- Revideret klippekortsystem, herunder
  - afskaffelse af klippekort for ungdomsuddannelser, således at støtte til den uddannelsessøgendes første ungdomsuddannelse ikke er omfattet af klippekortbegrænsningerne
  - ændringer i reglerne om yderligere klip til studieskift og omprøver (forsinkelsesklip).
- Bortfald af afhængighed af forældreindkomst for støttmodtager, der er omfattet af det nye klippekort, og ændring af kvartalsreglen i forbindelse med ydelse af forældreindkomstafhængig støtte til 19-årige i den første ungdomsuddannelse.
- Revideret opsparingsordning inden for klippekortet, herunder mulighed for, at alle kan opnå dobbeltklip inden for klippekortet, bortfald af egenformuebestemmelserne, forhøjet fribeløb før og efter uddannelserne og udvidet fribeløbsordning for 18-årige.
- Liberaliseret adgang til uddannelsesstøtte til uddannelser i udlandet og i forbindelse hermed afskaffelse af særlige stipendier til undervisningsafgift.
- Særlige administrative ændringer, herunder ophør af overgangsordninger for støtteansøgere, der indplaceres i klippekortet efter gamle regler, og tilbageførelse af studielånsbestemmelserne til ordningen før lovændringen i december 1989.

a. Revideret klippekort

Efter de nuværende regler er der både et klippekort for ungdomsuddannelserne og et klippekort for de videregående uddannelser. Den foreslåede omlægning betyder,

- at klippekortet for den første ungdomsuddannelse afskaffes, således at dette uddannelsesforløb ikke er omfattet af klippekortbegrænsninger
- at klippekortet for videregående uddannelse udvides til at omfatte al uddannelse efter den første ungdomsuddannelse.

Når den første ungdomsuddannelse ønskes undtaget fra klippekortbegrænsninger, hænger det sammen med, at klippekortbestemmelserne bliver vanskelige at forstå og kan virke urimelige, når de kombineres med reglerne om forældreindtægtsafhængig uddannelsesstøtte til de 18-årige. Og normalt fylder de uddannelsessøgende jo 18 år i løbet af den første ungdomsuddannelse. Netop de helt unge, der kan modtage forældreindtægtsafhængig støtte, kan have vanskeligt ved at sætte sig ind i det samlede klippekortsystem, og det bør man faktisk kunne for at udnytte sine samlede støtterettigheder optimalt.

Med de ændringer, der foreslås, får klippekortsystemet kun betydning for unge, der har *afsluttet en fuld ungdomsuddannelse*. Dvs. at de unge, der er i gang med deres første ungdomsuddannelse, slet ikke skal tænke på, at deres aktuelle støtteforbrug (der kan være reduceret kraftigt på grund af afhængigheden af forældreindkomst) har betydning for deres fremtidige muligheder for at få støtte til en anden uddannelse.

Samtidig sker der en liberalisering af mulighederne for brug af det nye klippekort. I det nye klippekort bliver hovedprincippet, at de unge kan få støtte til den uddannelse, de vælger efter lyst og evner, når de har gennemført en ungdomsuddannelse. Studenter vil således få mulighed for at bruge deres klippekort til en erhvervsuddannelse eller eventuelt en erhvervs-gymnasial uddannelse, uanset om de har brugt støtte i gymnasiet eller ej, men støtte til en sådan uddannelse trækkes fra ved et eventuelt studieskift til videregående uddannelse på samme måde som ved studieskift mellem videregående uddannelser. Modsvarende får uddannede efter lov om erhvervsuddannelser eller lignende mulighed for at gennemføre gymnasial uddannelse, der er nødvendig for at gennemføre en videregående uddannelse, uanset om de har fået støtte til deres første uddannelse, men støtte til nr. 2-uddannelse efter lov om erhvervsuddannelser eller lignende vil trække fra i klippekortet.

Det nye klippekort gør det altså muligt at »skifte spor« fra praktisk uddannelse til teoretisk uddannelse og fra teoretisk uddannelse til praktisk uddannelse uden konsekvenser.

Suppleringskurser i teoretiske fag, som studenter og andre med gymnasial uddannelse skal gennemføre i forbindelse med optagelsen på bestemte videregående uddannelser, inddrages som hovedregel under ordningen vedrørende forsinkelsesklip på det nye klippekort. De pågældende uddannelsesstilbud har hidtil været omfattet af klippekortet for ungdomsuddannelserne.

Det er klart, at også det nye klippekort kræver, at de unge efter deres første ungdomsuddannelse på forhånd er klar over, at støtteforbrug til én uddannelse kan begrænse mulighederne for at få støtte til en anden uddannelse.

Klippekortet bliver dermed et *klippekort for al uddannelse for unge, der har gennemført deres første ungdomsuddannelse*.

Omlægningens samlede virkning er udgiftsforøgende, fordi nogle uddannelsesforløb ikke længere vil være omfattet af klippekortbegrænsninger, og fordi mulighederne for at bruge klippekortet til forskellige uddannelsesforløb liberaliseres. Derfor bør ændringerne kombineres med mere stramme regler om forsinkelsesklip i forbindelse med studieskift og ikke beståede prøver.

b. Ordningen om forsinkelsesklip

Klippekortets hovedbestemmelse er, at antallet af klip bestemmes af den uddannelse, støttemodtageren er indskrevet ved. I visse situationer kan støttemodtageren få yderligere klip efter de nuværende regler i op til 12 måneder i alt. Disse 12 klip kan udnyttes til studieskift, der er sket inden for første år af en uddannelse eller i forbindelse med ikke-beståede prøver.

Det foreslås, at sådanne yderligere klip (forsinkelsesklip) opdeles i to halvdele, således at der i klippekortforbruget

- 1) fratrækkes støtteforbrug af op til 6 måneders varighed ved studieskift inden for første år af en uddannelse, eller til suppleringskurser af forskellig type, som unge med en »utilpasset« gymnasial uddannelse skal gennemføre ved optagelsen til bestemte videregående uddannelser
- 2) kan ydes støtte i op til 6 måneder ekstra, hvis en uddannelsessøgende skal til omprøve eller i øvrigt gå kurser om eller tilsvarende på første år af en uddannelse.

Med omlægningen »overgår« gymnasiale suppleringskurser fra den hidtidige ordning om yderligere klip under ungdomsuddannelserne som hovedregel til den nye ordning om forsinkelsesklip i klippekortet.

Ud over forsinkelsesklippene ydes der imidlertid, som omtalt under punkt a, ekstra klip (tillægsklip) til unge, der efter deres første ungdomsuddannelse skif-

ter spor. F.eks. vil værkstedskurser, som er en forudsætning for, at studenter kan gennemføre teknikumingeniøruddannelsen og teknikeruddannelser, og som hidtil også har været omfattet af ordningen om yderligere klip under ungdomsuddannelser, ikke indgå i ordningen om forsinkelsesklip. Nødvendige værkstedskurser vil medføre en udvidelse (med tillægsklip) af det samlede antal klip, den pågældende har til rådighed ved den videregående uddannelse. Tilsvarende gælder for faglærte, der skal gennemføre adgangskursus til teknikum, at de får tillægsklip til dette formål. Endvidere vil studenter og andre med gymnasial uddannelse kunne få tillægsklip til gymnasiale kurser, hvis der stilles krav ved en videregående uddannelse, som ikke kan opfyldes ved den pågældende gymnasiale uddannelse ved tilvalg eller lignende.

Opdelingen af det samlede antal forsinkelsesklip i 2 gange 6 måneder betyder samtidig, at en uddannelsessøgendes muligheder for at få støtte til omprøve m.v. ikke længere afhænger af, om den pågældende har brugt støtte til studieskift.

Samtidig vil den uddannelsessøgende kun kunne få forsinkelsesklip til omprøve m.v. i forbindelse med de prøver, der er knyttet til det første uddannelsesår, dvs. de egentlige egnethedsprøver. Senere ikke-beståede prøver vil være for den uddannelsessøgendes »egen regning«. Institutionen vil imidlertid samtidig få mulighed for at vurdere, om den uddannelsessøgende vil kunne indhente en eventuel forsinkelse senere. Kun hvis forsinkelsen er blevet væsentlig i forhold til støtteforbruget, skal der stoppes for yderligere støtteudbetalinger, indtil forsinkelsen er indhentet.

Baggrunden for skærpelsen er, at institutionerne dermed kan gøre op med spørgsmålet om ydelse af ekstra støtte, når de uddannelsessøgende har gennemført første uddannelsesår. Dette vil være en administrativ lettelse, og proformaindstillinger til prøver vil ikke kunne udløse ekstra støtte. Derefter vil de uddannelsessøgende selv skulle disponere således, at de gennem fravalg og opsparing tilpasser støtteforbruget til den konstaterede eller forventede studie fremgang i forbindelse med prøver. Der vil selvfølgelig også fortsat være mulighed for dispensation fra bestemmelserne om forbrug af klip i tilfælde af sygdom, barsel m.v.

Omlægningens samlede virkning er udgiftsbe-grænsende, men ikke i samme omfang, som hvis man halverede det samlede antal forsinkelsesklip til 6 måneder. Når der tilsigtes stramninger på dette område, hænger det sammen med, at overgangen fra gymnasial uddannelse til videregående uddannelse og de første studieår her må betragtes som den del af uddan-

nelsesforløbene, hvor der er størst risiko for, at støttemodtagerne »spilder« både uddannelsesstøtte og uddannelsespladser på uhensigtsmæssig uddannelsesadfærd.

Følgende begrænsninger i forhold til nuværende ordning samt mulighederne for at imødegå konsekvenserne af omlægningen kan fremhæves:

- 1) Støttemodtagere med »fejlvvalg« i gymnasiet, f.eks. matematiske studenter, der ikke har valgt højeste niveau i matematik, fysik eller kemi, men vil være civilingeniør, kan kun få 6 måneders støtte til formålet (forsinkelsesklip), men de bedre valgmuligheder i gymnasiet efter gymnasireformen gør det også muligt at tilpasse studentereksamen undervejs, og Undervisnings- og Forskningsministeriet vil tilsvarende tilpasse særlige suppleringskurser i forbindelse med de videregående uddannelser til 6 måneder.
- 2) Uddannelsessøgende, der skifter uddannelse, får kun 6 måneders forsinkelsesklip. Ændringen tilsigter at »fremskynde« beslutninger om studieskift til 1. semester for dermed at frigøre uddannelseskapacitet og uddannelsesstøtte.
- 3) Uddannelsessøgende, der ikke består en prøve, får højst 6 måneders forsinkelsesklip og kun i forbindelse med omprøver m.v. i tilknytning til første uddannelsesår. Ændringen tilsigter at undgå lange forløb, før egnethed konstateres, og at begrænse udløsningen af forsinkelsesklip, f.eks. i forbindelse med proformatilmeldinger til prøver. Institutionerne kan modsvarende gennem uddannelsesordningerne sikre de uddannelsessøgendes muligheder for hurtig adgang til omprøver i forbindelse med 1.årsprøverne og andre prøver. Og institutionerne får mulighed for at vurdere, om en forsinkelse i uddannelsen i forbindelse med ikkebeståede prøver er så væsentlig, at der må stoppes for støtte, indtil forsinkelsen er indhentet.

c. Ophævelse af afhængighed af forældreindkomst inden for klippekortet og ændret kvartalsregel ved 19-årsgrænsen for uafhængighed af forældreindkomst i ungdomsuddannelserne

Der stilles forslag om, at afhængigheden af forældreindkomst helt bortfalder for støttemodtagere under klippekortet, dvs. at 18-årige altid kan få støtte ved videregående uddannelse m.v. Det hænger sammen med, at afhængighed af forældreindkomst og klippekortbestemmelser passer meget dårligt sammen, jf. forslaget om at fjerne klippekortet for den første ungdomsuddannelse. Samtidig er det navnlig i forbindelse med overgang fra ungdomsuddannelse til videregående uddannelse, at det bliver nødvendigt, at unge flytter hjemmefra. Endelig virker det uri-

meligt, at uddannelsessøgende på samme uddannelse og uddannelsesstrin og med nogenlunde samme alder har forskellige muligheder for at få støtte.

Forslaget er udgiftsførørende. Der stilles imidlertid samtidig forslag om, at den såkaldte kvartalsregel, hvorefter støtte gives uafhængigt af forældrenes indkomst ved udgangen af det kvartal, hvor den studerende fylder 19 år, erstattes af en fast grænse på 19 år + 3 måneder.

Ændringen vil give en mere forståelig og rimelig regel, da forskelsbehandling med hensyn til støttetildeling afhængigt af fødselsdato ophører.

Omlægningen er udgiftsbegrænsende.

d. Ændret opsparingsordning, bortfald af egenformuebestemmelserne og justeringer af fribeløbsordninger

Med den nye kontinuerte støttetildeling og indkomstkontrol, der træder i kraft 1. januar 1991, får støttemodtagerne selv ansvaret for løbende at regulere deres støtteudbetalinger under hensyn til egenindkomsten. En støttemodtager, der fravælger klip, sparer disse klip op, det vil sige, de kan bruges senere, enten ved forsinkelser i uddannelsen eller evt. som dobbeltklip ved uddannelsens afslutning.

Det er vigtigt, at reglerne om opsparing bliver så enkle som muligt, for at støttemodtagerne ved en simpel beregning kan afgøre, hvor meget de bør spare op, og at alle støttemodtagere under klippekortet er omfattet af samme opsparingsregler, og dermed får samme opsparingsincitament. Det er også vigtigt, at det er indkomsten, mens der modtages støtte, der er afgørende for fravalg af støtte, og ikke indkomsten før og efter uddannelsen. Kun herved kan man undgå væsentlige tilbagebetalingskrav og regler, der virker urimelige set fra den enkelte støttemodtagers synsvinkel. Der stilles derfor en række forslag til ændring af opsparingsregler og egenindkomstregler. Samtidig foreslås det, at den specielle indregning af formue i egenindkomsten bortfalder. Også dette vil have en forenkende effekt.

Ændringerne er nærmere beskrevet under de specielle bemærkninger. Alle forslagene er liberaliserende og kan dermed være moderat udgiftsførørende på længere sigt. På kortere sigt kan virkningen dog samtidig være opsparingsfremmende, så virkningen bliver udgiftsneutral.

e. Liberaliseret adgang til støtte til uddannelser i udlandet

Som et led i indsatsen for at skaffe flere uddannelsespladser foreslås det, at mulighederne for at studere i udlandet forbedres ved en liberalisering af reglerne om støtte til uddannelser og studier i udlandet. En

udvidelse af adgangen til at tage støtte med til udlandet kan frigøre uddannelsespladser her i landet.

Mange unge ønsker at uddanne sig helt eller delvis i udlandet, og dette vil også være en fordel set i lyset af den stigende internationalisering, ikke mindst i forbindelse med EF's indre marked.

Til en gymnasial uddannelse i udlandet, der kan træde i stedet for en dansk studentereksamen, dvs. give adgang til universitetsuddannelse i Danmark, kan der efter de gældende bekendtgørelsesregler gives støtte inden for de sidste 2 år af uddannelsen i udlandet. Der er ikke planer om at ændre disse regler.

Adgangen til støtte til andre uddannelser og studier i udlandet er efter de gældende regler, der er fastsat på bekendtgørelsesniveau, begrænset (bortset fra uddannelse i de øvrige nordiske lande).

For det første skal erhvervskompetencegivende uddannelser og studier i udlandet naturligvis opfylde de samme betingelser for at være støtteberettigende som uddannelser i Danmark.

Men herudover stilles der en række *særlige krav*:
 – enten skal der ikke findes principielt tilsvarende uddannelse i Danmark, eller også skal uddannelsen i udlandet kunne gennemføres inden for 2 år
 – herudover er der mulighed for at gennemføre dele af en dansk uddannelse i udlandet. Det betyder, at studietiden i udlandet skal kunne medføre en tilsvarende eller i overvejende grad tilsvarende ned sættelse af uddannelses tiden i Danmark. Hvis den uddannelsessøgende *ikke* er indskrevet ved en dansk uddannelsesinstitution, kræves en særlig forhåndsgodkendelse om merit fra en dansk uddannelsesinstitution.

Det er disse særlige krav, der ønskes ændret ved en liberalisering.

Hvis de særlige krav ophæves, vil der kunne opnås støtte til erhvervskompetencegivende uddannelser og studier i udlandet efter *samme betingelser* som til uddannelser i Danmark, men uddannelserne skal godkendes, så der kun bliver tale om uddannelser på niveau med danske offentlige uddannelser. Dette er en meget væsentlig liberalisering, og samtidig vil godkendelsesbetingelserne blive mere klare og lettere at forstå for de studerende.

En udvidelse af adgangen til støtte til uddannelser og studier i udlandet må antages at medføre merudgifter, først og fremmest til studerende, der med lempeligere støtteregler ser mulighed for at studere i udlandet og dermed vil frigøre uddannelseskapaцитet i Danmark, men også til studerende, der uden støtte efter de gældende regler ønsker at studere i udlandet.

Som led i finansieringen heraf foreslås det derfor, at stipendier til undervisningsafgift ophæves både i

Danmark og i udlandet. Dette indebærer også en stor administrativ lettelse for SU-Styrelsen, da stipendierne, der er udmålt på grundlag af den årlige betaling, ikke kan administreres parallelt med klippekortsystemet og kræver særlig behandling.

f. Andre ændringer af administrativ betydning og nye overgangsbestemmelser

Lovforslaget indeholder, ud over de tidligere omtalte, to ændringer af stor administrativ betydning, for det første forslag om ophør af overgangsordninger for uddannelsessøgende, som ikke er eller har været indplaceret i klippekortsystemet. Fra 1. januar 1992 skal alle indplacere i klippekortet efter de nye regler. Alle, der har modtaget støtte siden 1. august 1989, er indplaceret i klippekort. Ophævelse af de hidtidige overgangsregler har kun betydning for studerende, der har påbegyndt en videregående uddannelse og afbrudt eller afsluttet den igen inden 1. august 1989. Med ophør af overgangsreglen ophører de særlige regler om indplaceringer i klippekortet, der gælder for studerende, der påbegyndte den første videregående uddannelse før 15. marts 1988. Samtidig foreslås overgangsordningen vedrørende statsgaranterede banklån og ordningen med forhøjet låneramme begrænset til studerende, der er eller bliver indplaceret i det hidtil gældende klippekortsystem.

De nye overgangsregler gøres så enkle som muligt. Alle studerende, der begynder en uddannelse efter 1. august 1991, indplacere i det nye klippekort, eller hvis der er tale om den første ungdomsuddannelse, uden for klippekort. Lovændringerne får fuld virkning fra 1. januar 1992, og på dette tidspunkt sker der samtidig en automatisk konvertering af gamle klippekort til det nye efter regler, hvis principper er beskrevet i de specielle bemærkninger.

For det andet stilles der forslag om, at studielånsbestemmelserne føres tilbage til tidligere bestemmelser (før december 1989). De nye bestemmelser, der skulle træde i kraft 1. januar 1991, er blevet overflødige, fordi Nationalbanken i 1990 har ændret sin diskonto-politik, så den i højere grad følger markedsrenten. Det er vigtigt, at lovændringen kan få virkning fra 1. januar 1991, så man undgår en ny (overflødig) lånetype, jf. de specielle bemærkninger.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslagene om omlægninger er sammensat således, at der samlet tilsigtes et spareprovenu til finansiering af støtte til flere uddannelsespladser på omkring 125 mio. kr. årligt. Det må imidlertid erkendes, at forslagene karakter ikke muliggør en sikker beregning af de samlede økonomiske konsekvenser. Det hænger bl.a. sammen med, at forslagene virkning i

høj grad afhænger af adfærdændringer, som man ikke kender på forhånd.

Blandt forslagene er to forslag med en sikker udgiftsbegrænsende effekt, der kan beregnes. Det er forslagene om ændring af kvartalsreglen for 19-årige og om bortfald af stipendier til undervisningsafgift. Det er dog usikkert, hvor stor virkningen vil være i 1991. Spareprovenuet ved disse omlægninger fremgår af nedenstående oversigt.

Oversigt over besparelser ved SU-omlægningerne:

	1991	1992	1993	1994
	— mio. kr. —			
1. Ændring af kvartalsregel	15	40	40	40
2. Bortfald af stip. til undervisningsafgift . .	5	15	20	24
I alt	20	55	60	64
3. Ændringer vedr. forsinkelsesklip (skøn)	—	15	65	90
Samlet	20	70	125	154

Herudover er det sikkert, at ændringen af ordningen om yderligere klip i form af forsinkelsesklip vil give besparelser. Hvor store besparelser kan imidlertid ikke beregnes konkret. Der er tale om skøn ud fra antallet af uddannelsessøgende ved uddannelser med væsentlige frafalds- og studietidsproblemer (og dermed med forbrug af forsinkelsesklip). Det antages på dette grundlag, at den samlede økonomiske virkning efter nogle år kan nå op på 100 mio. kr. Det svarer til, at der for 6.000 støttemodtagere spares ca. et halvt års uddannelsesstøtte. Men det bør understreges, at besparelsen kan blive både større og mindre afhængigt af, hvordan reglerne påvirker både de uddannelsessøgendes adfærd og institutionernes praksis. Besparelserne opnås først over en årrække, efterhånden som nye uddannelsessøgende kommer ind under ordningen, og tidligst med virkning fra 1991 og frem. Maksimal skønnet virkning de enkelte år fremgår af skønnene i oversigten.

Med de beskrevne besparende omlægninger kan man altså tidligst i 1993 nå op på de 125 mio. kr. Samtidig vil de forskellige liberaliseringer kunne medføre merudgifter især på længere sigt. Disse omlægninger taget i betragtning er det ikke sandsynligt, at man kommer op på mere end 125 mio. kr. til finansiering af flere uddannelsespladser omkring 1994.

Heri er ikke modregnet, at liberaliseringen af adgangen til at modtage uddannelsesstøtte i udlandet vil medføre merudgifter, idet pladser her betragtes som en del af de ekstra pladser, som skal finansieres ved omlægningerne. Til gengæld medfører pladser i udlandet ingen undervisningsudgifter i Danmark. Hvis der regnes med, at 500 unge ekstra årligt vælger at gennemføre en uddannelse i udlandet, beløber udgifterne sig til:

	1991	1992	1993	1994
	— mio. kr. —			
	6	18	30	37

Heri er ikke indregnet stipendier til undervisningsafgift, som forudsættes afskaffet.

Forslagenes administrative konsekvenser på det korte sigt omfatter:

- 1) edb-omlægninger i 1991 som følge af regelomlægningerne
- 2) udarbejdelse af nyt og ekstra informationsmateriale i 1991 om regelomlægningerne
- 3) udbygning af informationssystem om uddannelser i udlandet i samarbejde med andre nordiske lande med gensidig udveksling af oplysninger samt træk på internationale informationsdatabaser og udvikling af særligt edb-system til behandling af støtteansøgninger i udlandet og drift af systemet.

Specielt opgaverne med hensyn til studier i udlandet kræver permanent ekstra bemanding. Til gengæld vil de forenklinger, som lovforslaget indebærer med hensyn til enkeltsagsbehandling i øvrigt, efterhånden frigøre administrative ressourcer i et vist omfang. Konsekvenserne af de samlede administrative omlægninger kan dog først vurderes endeligt, når formen for omlægning til A-skattetræk af stipendier pr. 1. januar 1992 og graden af administrativ decentralisering af opgaver til institutionerne er endeligt fastlagt.

De administrative merudgifter ved forslagene kan umiddelbart opgøres således i løbende prisniveau 1990:

	1990	1991	1992	1993
	— mio. kr. —			
Lønsum	—	1,4	1,4	0,7
Edb-udvikling og drift . .	—	1,1	0,2	0,2
Øvrig administration . . .	—	1,9	0,1	0,1
I alt	—	4,4	1,7	1,0

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser
Til § 1

Til nr. 1

Konsekvensændringer af nr. 6.

Til nr. 2 og nr. 3

Om forslaget til omlægning af metoden for beregning af støttetid, dvs. klippekortsystemet, henvises til de almindelige bemærkninger, hvor forslaget er nærmere beskrevet. Nr. 2 handler om uddannelsesstøtte uden for klippekortsystemet, mens nr. 3 handler om klippekortet.

Til nr. 2

Med forslagets § 2 a afskaffes klippekortsystemet for uddannelsessøgende, der undervises på folkeskoleniveau, og uddannelsessøgende i deres første ungdomsuddannelse.

De uddannelsessøgende kan herefter få støtte til oprøver og lignende forsinkelser af studietiden uden de begrænsninger, der følger af klippekortsystemet. Det vil endvidere ikke medføre indskrænkninger i senere støttemuligheder, at de uddannelsessøgende afbryder uddannelsen.

Støtte til erhvervsuddannelser og andre tilsvarende elevuddannelser ydes kun i skoleperioder, hvor eleven ikke får elevløn.

Uddannelsesstøtten til 18-årige uddannelsessøgende, der er omfattet af bestemmelsen, vil fortsat være afhængig af forældreindkomst, jf. den under nr. 20 foreslåede ændring af § 9, stk. 1.

Der gives kun støtte efter bestemmelsen til den første ungdomsuddannelse. En efterfølgende ungdomsuddannelse vil enten være omfattet af bestemmelserne i den under nr. 3 foreslåede § 3 (klippekortsystemet) eller ikke være støtteberettigede.

Hvis den efterfølgende ungdomsuddannelse er erhvervsrettet, bliver de uddannelsessøgende automatisk omfattet af klippekortet. Et eksempel er den 1-årige højere handelseksamen. Hvis den efterfølgende ungdomsuddannelse ikke er erhvervsrettet, er den kun støtteberettigede, hvis den er omfattet af den under nr. 3 foreslåede § 3, stk. 2.

Det foreslås, at undervisnings- og forskningsministeren bemyndiges til at fastsætte regler om, hvilke uddannelser der er omfattet af bestemmelsen, og om, hvad der i relation til uddannelsesstøtte betragtes som en fuld ungdomsuddannelse.

I de eksisterende bestemmelser er sondringen mellem ungdomsuddannelser og videregående uddannelser knyttet til Dansk Uddannelses-Nomenklatur, der udarbejdes af Danmarks Statistik og Undervisnings- og Forskningsministeriet. Dette har som kon-

sekvens, at uddannelsessøgende, der har fået uddannelsesstøtte i gymnasiet, ikke kan få støtte til f.eks. den erhvervsrettede 1-årige højere handelseksamen, der som gymnasial uddannelse er kategoriseret som en ungdomsuddannelse. Forslaget, om at undervisnings- og forskningsministeren kan give regler om, hvilke uddannelser der er omfattet af bestemmelsen, og det parallelle forslag i den under nr. 3 foreslåede § 3, stk. 1, skal give undervisnings- og forskningsministeren mulighed for at undgå konsekvenser af anvendelsen af Dansk Uddannelses-Nomenklatur, der i uddannelsesstøttemæssig henseende er u hensigtsmæssig.

Forslaget, om at undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte regler om, hvad der betragtes som en fuld ungdomsuddannelse, åbner mulighed for, at undervisnings- og forskningsministeren i støttemæssig henseende kan fastsætte, hvornår en række enkeltfag samlet kan betragtes som en fuld ungdomsuddannelse, og kan bestemme, at kortere afsluttede ungdomsuddannelser kan suppleres med yderligere ungdomsuddannelse, før der er tale om en fuld ungdomsuddannelse i støttemæssig henseende.

Til nr. 3

Bestemmelserne om beregning af støttetiden, dvs. om klippekortsystemet, i den foreslåede § 3 omfatter erhvervsrettet uddannelse, dvs. videregående uddannelse og erhvervsrettet ungdomsuddannelse for uddannelsessøgende, der allerede har gennemført én ungdomsuddannelse.

Det foreslås, at undervisnings- og forskningsministeren bemyndiges til at fastsætte regler om, hvilke uddannelser der er omfattet af bestemmelsen. Der henvises til bemærkningerne til nr. 2.

De hidtil gældende regler og principper bag klippekortsystemet er i hovedtræk videreført i den foreslåede § 3.

Som hidtil gives der støtte i en periode, der svarer til den normerede uddannelsestid med fradrag af perioder, hvori der tidligere er modtaget uddannelsesstøtte eller lignende støtte til uddannelse, der er omfattet af bestemmelsen.

På nogle punkter foreslås det imidlertid, at klippekortsystemet ændres.

Det følger således af den under nr. 20 foreslåede ændring af § 9, stk. 1, at de uddannelsessøgende kan få uddannelsesstøtte uafhængigt af forældreindkomst også som 18-årige (efter udgangen af det kvartal, hvori de fylder 18 år og dermed bliver berettiget til uddannelsesstøtte).

Efter forslagets stk. 2 kan støttetiden forlænges, så uddannelsessøgende, der har gennemført en uddannelse efter lov om erhvervsuddannelser eller hertil

svarende elev-/lærlingeuddannelse, kan få gymnasial uddannelse, der er nødvendig for at gennemføre en videregående uddannelse. Endvidere kan støttetiden forlænges, så gymnasialt uddannede kan få værkstedskurser mv. eller gymnasiefag, som ikke indgår i den pågældende gymnasiale uddannelse, men som er nødvendig for at gennemføre en videregående uddannelse.

Der kan herved opnås mulighed for, at de omfattede uddannelsessøgende kan få uddannelsesstøtte uafhængigt af bestemmelsen i den foreslåede § 2 a, der kun giver mulighed for uddannelsesstøtte til den første ungdomsuddannelse. Der er tænkt på uddannelsessøgende, der f.eks. ønsker en uddannelse som teknikumingeniør og skal gennemføre værkstedskursus, og uddannelsessøgende, der har valgt en gymnasial uddannelse, der ikke giver mulighed for at nå et niveau i matematisk-naturvidenskabelige fag, der er tilstrækkeligt til at gennemføre civilingeniøruddannelsen, selv om forsinkelsesklippene, jf. stk. 5, udnyttes fuldt ud.

Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte regler for forlængelse af støttetiden og kan herunder fastsætte særlige regler for, hvordan støtte, der er forbrugt til de nævnte formål, medregnes i klippekortsystemet.

Endelig forslås en ændring af de gældende bestemmelser i § 3, stk. 3-6, om de yderligere 12 klip til forsinkelse (populært kaldet fjumreklip) ved studieskift og omprøver.

I forslagens stk. 4-6 opdeles det samlede antal forsinkelsesklip i 2 gange 6 måneder. De 6 måneder vedrører efter stk. 4 og 5 studieskift og gymnasial suppleringskursus. De andre 6 måneder vedrører efter stk. 6 forsinkelse som følge af ikke-beståede prøver og lign.

Det er fortsat en betingelse for at få yderligere støtte i forbindelse med studieskift efter stk. 4, at uddannelsen afbrydes inden for de første 12 måneder, men det kræves ikke som i den gældende § 3, stk. 4, at der er tale om den første afbrudte uddannelse.

Forslagets stk. 5 om, at gymnasial suppleringskursus i klippekortet i forbindelse med videregående uddannelse, er ny.

Efter de gældende bestemmelser ydes støtte til sådan suppleringskursus efter bestemmelserne om støtte til ungdomsuddannelser inden for ordningen om yderligere 12 klip til studieskift og til forsinkelse som følge af, at prøver ikke er bestået.

Det foreslåede stk. 5 indebærer, at der som hovedregel højst gives støtte til suppleringskurser i 6 måneder, jf. dog bestemmelsen i stk. 2 om, at der kan gives et tillæg til støttetiden, hvis den gymnasiale uddannelse ikke giver mulighed for at gennemføre den videregående uddannelse. Det er en forudsætning, at

den uddannelsessøgende ikke har udnyttet støttemuligheden i forbindelse med studieskift, jf. ovenfor. Er dette tilfældet, bortfalder muligheden for at få støtte til kurserne. En uddannelsessøgende, der har udnyttet støttemuligheden til gymnasial suppleringskursus, kan tilsvarende ikke få yderligere støtte i forbindelse med senere studieskift.

Med bestemmelsen i stk. 6 bevares muligheden for at forlænge støttetiden som følge af forsinkelse i forbindelse med ikke-beståede prøver og lign., men den mulige støttetidsforlængelse begrænses, og der sættes en tidsmæssig grænse for udnyttelsen af de ekstra klip. Støttetiden kan således højst forlænges med 6 måneder og kun til forsinkelse senest inden for det første uddannelsesår.

I de gældende bestemmelser er mulighederne for at give yderligere støtte bundet til, at prøver er »ikke bestået«. Denne binding er opgivet i forslaget. Det er således hensigten i vidt omfang at overlade afgørelsen af, om støttetiden skal forlænges, til uddannelsesinstitutionerne, sådan at institutionerne inden for regler, der fastsættes af undervisnings- og forskningsministeren, skal vurdere, hvilke former for forsinkelse der bør udløse ekstra støttetid, og da hvor meget ekstra støtte, der bør gives.

Efter gennemførelsen af det 1. uddannelsesår gives der ikke ekstra støtte efter stk. 5, men institutionerne skal vurdere, om en forsinkelse af uddannelsen er så væsentlig, at uddannelsesstøtten midlertidigt må standses, indtil forsinkelsen er indhentet.

Til nr. 4

Med bestemmelsen tydeliggøres den udvidede adgang til fravalg af månedlig støtte, som fulgte af de ændringer af lov om statens uddannelsesstøtte, som blev gennemført ved lov nr. 859 af 20. december 1989 med virkning fra 1. januar 1991. Den enkelte støttemodtager får fra denne dato et større selvstændigt ansvar for at regulere sine støtteudbetalinger såvel efter løbende egenindkomst som efter status i øvrigt (ude-/hjemmeboende og studieaktivitet) sammenholdt med det for støtteåret sammenlagte fribeløb.

I medfør af reglen i § 8 a, stk. 2, nr. 1, bevirker den foreslåede ændring, at enhver fravalgt månedlig støtte nu automatisk giver en forhøjelse med 6.000 kr. af det normale månedlige fribeløb på 3.000 kr., dvs. til et månedligt fribeløb på 9.000 kr. Hidtil har det kun været muligt at fravælge 4 måneder med forhøjet fribeløb ved de videregående uddannelser.

Fravalg af støtte efter den foreslåede § 2 a (nr. 2), dvs. uden for klippekortet, kan ikke senere anvendes til at forlænge støttetiden for uddannelser, hvortil støtte oppebæres i medfør af den foreslåede ny-afsatte § 3 (nr. 3), dvs. inden for klippekortet.

At begrænsningen på 4 måneder med forhøjet fribeløb ved opsparing af månedlig støtte hermed fjernes, vil betyde en meget stor forklaringsmæssig lettelse i forhold til de uddannelsessøgende under klippekortet og en beregningsmæssig lettelse for dem, når de skal tage stilling til, hvor mange månedlige støttebeløb de bør fravælge under hensyn til deres egenindkomst.

Ændringen vil endvidere være en administrativ forenkling og vil derudover styrke opsparingsincitamentet og dermed kunne give udgiftsreduktion på kortere sigt.

Opspart månedlig støtte skal være brugt inden for den normerede uddannelsestid med tillæg af 24 måneder, ellers bortfalder den. Det begrænser risikoen for forlængede studietider som følge af liberaliseringen, dog ikke for uddannelsessøgende, som har påbegyndt den igangværende uddannelse før den 1. august 1990, idet disse ikke er omfattet af begrænsningen i tiden for støtteudbetaling.

Til nr. 5

Adgangen til at få opspart støtte udbetalt som støtte med dobbelt sats (dobbeltklip) udvides fra kun at omfatte studerende på kandidatuddannelser til at omfatte alle uddannelsessøgende i erhvervsrettede uddannelser, hvortil oppebæres støtte i medfør af den foreslåede ny-affattede § 3 (nr. 3), dvs. inden for klippekortet. Ændringen vil betyde en forklaringsmæssig lettelse i forbindelse med opsparingsordningen og ligestiller studerende på uddannelser af forskellig varighed. Støtte med dobbelt sats kan fortsat kun opnås i det afsluttende uddannelsesar, og evt. uforbrugte forsinkelsesklip kan ikke anvendes til at få udbetalt dobbeltklip. Denne liberalisering må forventes at medføre forøgede udgifter på lidt længere sigt, som på kortere sigt modsvares af den udgiftsreduktion, som er anført i bemærkningerne til nr. 4.

Til nr. 6

Bestemmelsen om stipendium til hjælp til dækning af en undervisningsafgift svarende til 85 pct. af den faktiske undervisningsafgift, dog højst 1.200 kr. pr. støttemåned, forslås ophævet. Dette vil indebære en besparelse og en stor administrativ lettelse. I dag har uddannelsessøgende ved private gymnasier og studenterkurser samt visse andre private uddannelsesinstitutioner mulighed for at få dette stipendium. Endvidere har uddannelsessøgende ved en række uddannelser og studier i udlandet denne mulighed. Uddannelsessøgende, som er begyndt på deres igangværende uddannelse inden 1. april 1991, omfattes ikke af ændringen, jf. bemærkningerne til § 2. Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger.

Til nr. 9

Bestemmelsen er overflødig efter den foreslåede ændrede affattelse af lovens § 3, jf. bemærkninger til nr. 3.

Til nr. 10

Konsekvensændring af nr. 13.

Til nr. 11 og 12

Der henvises til de almindelige bemærkninger.

Det foreslås, at reglerne om støtte til uddannelsessøgende, der er danske statsborgere, til uddannelser i udlandet optages i en selvstændig bestemmelse.

Den hidtidige bemyndigelse for undervisnings- og forskningsministeren til at fastsætte regler for godkendelsen foreslås videreført.

Det foreslås endvidere, at ministeren bemyndiges til at fastsætte særlige regler om støtten, herunder støttetiden. Det er af kontrolmæssige grunde ønskeligt, at der normalt kun ydes støtte til uddannelser i udlandet inden for klippekortet. I det omfang, gymnasiale uddannelser helt eller delvis godkendes som støtteberettigede i udlandet, skal de dog holdes uden for klippekortet og være omfattet af den foreslåede § 2 a (nr. 2), det vil sige være den første gymnasiale uddannelse. Endvidere er det tanken, at der skal gives støtte til godkendte uddannelser i Norden efter samme principper som til uddannelser i Danmark.

Til nr. 13

Efter gældende bestemmelse indgår der i egenindkomsten 75 pct. af den del af støtteansøgerens skattepligtige formue, som overstiger 100.000 kr. pr. 31. december i støtteåret med fradrag af beløb opspart i henhold til lov om uddannelsesopsparing.

Denne formuegrænse er helt uden betydning for den studiemæssige adfærd, og den er af yderst marginal betydning for støtteudgifterne.

Den kan derimod have en negativ betydning for opsparing før uddannelsen. Reelt er der ikke nogen »ægte« kontrol af formueopgørelsen, da skattemyndighederne ikke kan påregnes at anvende store ressourcer på kontrol af formuer, som ligger langt under den skattepligtige grænse. Grænsen kan virke tilfældig i forhold til uddannelsessøgende, som ejer egen bolig, eller som har sparet op til at kunne etablere selvstændig virksomhed efter uddannelsens afslutning, f.eks. elever i landmandsuddannelserne.

I stedet for at hæve grænsen, hvorved den marginale støttebegrænsende betydning forsvinder, forslås formuegrænsen helt fjernet som led i regelforenklingen. Herved fjernes dog et af transskriterierne i loven. Formueindtægter, herunder værdi af bolig i egen

ejendom, medregnes fortsat i egenindkomsten, som er enhver positiv indkomst, der henføres til eller indgår i den personlige indkomst og kapitalindkomsten.

Til nr. 14

For at en uddannelsessøgende kan få maksimalt stipendium og studielån, må egenindkomsten i støtteåret ikke overstige et samlet beløb (fribebeløbet), som svarer til 3.000 kr. pr. måned. Dette månedlige fribebeløb forhøjes i visse nærmere opregnede situationer.

Et sammenlagt fribebeløb for hele støtteåret er nødvendigt for at kunne gennemføre en automatisk indkomstkontrol med dataoplysninger fra skattemyndighedernes registre.

Et fribebeløb på 15.000 kr. for hver måned før og efter uddannelsen har imidlertid givet anledning til kritik, fordi det ligger under visse nyuddannede akademikeres, især lægers og civilingeniørers, aflønning. Da fribebeløbsgrænsen rammer kandidater fra sommer- og vintereksamen forskelligt, kritiseres ordningen som værende uretfærdig. Tillægget til det normale fribebeløb på 3.000 kr. foreslås derfor forhøjet til 15.000 kr. pr. måned.

Til nr. 15

Fastsættelsen af et månedligt fribebeløb på 3.000 kr. uden mulighed for forhøjelse for de (18-årige) uddannelsessøgende, hvis støtte er afhængig af forældrenes økonomiske forhold, har vist sig uhensigtsmæssig, da aflønningen i praktikperioder i løbet af uddannelsen for visse uddannelsessøgende er på mellem 6.000 kr. og 9.000 kr. pr. måned. Bestemmelsen foreslås derfor ophævet. Det månedlige fribebeløb for alle støttemodtagere i ikke-støtteberettigende praktik er herefter 9.000 kr.

Af forenklings- og liberaliseringsgrunde foreslås bestemmelsen om, at der intet fribebeløb fastsættes for måneder med støtte med dobbelt sats, ophævet.

Til nr. 16

Konsekvensændringer af nr. 15

Til nr. 17

Konsekvensændring af nr. 15 og nr. 13. Endvidere præciseres med den foreslåede bestemmelse, at fribebeløbet ikke kan forhøjes, hvis den uddannelsessøgende modtager ikke-skattefrie legater, stipendier, herunder skolarstipendier, eller lignende, *som er ydet af offentlige midler* med uddannelsesformål for øje. Den uddannelsessøgendes mulighed for at have f.eks. lønindkomst ud over legatet eller skolarstipendiet begrænses følgelig tilsvarende.

Til nr. 18

Konsekvensændring af nr. 15.

Til nr. 19

Konsekvensændring af nr. 6.

Til nr. 20

Forældreindkomstafhængigheden foreslås ophævet for uddannelsessøgende, der indplaceres i det under nr. 3 foreslåede nye klippekortsystem. Dette vil betyde en ganske væsentlig forenkling af støtteadministrationen, og det vil skabe større lighed for uddannelsessøgende inden for samme uddannelse.

Kvartalsreglen for 19-årsgrænsen for støttemodtagere, der herefter er afhængige af forældreindkomsten, foreslås erstattet af en fast aldersgrænse på 19 år og 3 måneder. Denne ændring vil foruden en besparelse give en mere forståelig og rimelig regel, da forskelsbehandling med hensyn til støttetildeling (fra 0 til 2 måneders støtte) afhængig af fødselsdato ophører. Kvartalsprincippet i forbindelse med alderskriteriet for at få uddannelsessøtte, jf. lovens § 7, stk. 2, (støtte fra udgangen af det kvartal, hvori den uddannelsessøgende fylder 18 år) opretholdes. Dette harmonerer med, at ydelser efter Socialministeriets lov om børnetilskud først bortfalder med udgangen af det kvartal, hvori den unge er fyldt 18 år.

Til nr. 21 og 22

Konsekvensændringer.

Til nr. 23

På baggrund af liberaliseringen af bestemmelserne om fravalg af støtte, så et hvert fravalg altid giver et forhøjet fribebeløb, jf. bemærkninger til nr. 4, præciseres det med den foreslåede bestemmelse, at retten til udbetalte månedlige støttebeløb (klip) altid fortabes, selv om støtten (såvel stipendium som studielån) frivilligt tilbagebetales helt eller delvis, uanset tidspunktet for tilbagebetalingen, samt hvis støtten helt eller delvis søges tilbage i forbindelse med den endelige støttetildeling efter støtteårets udløb.

Til nr. 24

Af ordensmæssige grunde foreslås bestemmelsen ophævet for at modvirke gentagelse, jf. lovens § 13, stk. 3, 2. pkt.

Til nr. 25 og 26

Lovens forrentningsbestemmelse for så vidt angår studielån blev ændret ved lov nr. 859 af 20. december 1989 med virkning for lån optaget 1. januar 1991 og senere, så gælden efter uddannelsesetidens ophør for-

rentes med en årlig rente svarende til den til enhver tid fastsatte officielle diskonto med et procenttilæg, som fastsættes på finansloven for det pågældende år. Baggrunden for ændringen var, at Nationalbanken var gået over til at anvende andre pengepolitiske midler end diskontoen, som havde været uændret (7 pct.) siden 1983. Der var risiko for, at vilkårene for studielån herefter ville blive så favorable, at brug af lånesystemet til ikke-uddannelsesmæssige formål blev almindeligt.

Siden denne lovændring har Nationalbanken imidlertid hævet diskontoen med henblik på at bringe den op på markedsniveau.

Af forenklingmæssige grunde og for at spare administration i mange år fremover af en formel, men ikke reel ny type lån, foreslås den nye forrentningsbestemmelse ophævet, før den når at få virkning. Den foreslås erstattet af den hidtil gældende, hvorefter gæld i henhold til studielån efter uddannelsesetidens ophør årligt forrentes med 1 pct. over den til enhver tid fastsatte officielle diskonto. Gennemføres denne ændring ikke med virkning fra 1. januar 1991, vil det medføre, at et meget stort antal låntagere i 1990'erne og langt ind i næste århundrede sideløbende – og tilsyneladende nu uden skellig grund – skal tilbagebetale typisk 3 adskilte lån: statslån (låntype 4) og studielån (låntype 5 og låntype 6). Mange skal derudover tilbagebetale et statsgaranteret studielån i et pengeinstitut.

Også med en diskonto på 10 pct. vil studielån være væsentligt mere favorable end de statsgaranterede banklån, der for øjeblikket forrentes med ca. 14,5 pct. årligt. Hertil kommer studielånenes lave faste forrentning på 4 pct. årligt i studietiden.

Til nr. 27 og 28

Efter den foreslåede § 2 a (nr. 2) kan uddannelsessøgende uden begrænsning få uddannelsesstøtte til den første ungdomsuddannelse. Det vil derfor påhvile den uddannelsessøgende i ansøgningen om støtte under sædvanligt strafansvar at afgive erklæring om, hvorvidt vedkommende har afsluttet en ungdomsuddannelse, som er omfattet af den foreslåede § 2 a. Det foreslås at tilvejebringe hjemmel for Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte til hos statslige, kommunale og amtskommunale myndigheder samt private uddannelsesinstitutioner at indhente oplysninger til brug ved afgørelser om støtteberettigelse efter § 2 a. Undervisnings- og forskningsministerens bemyndigelse til at fastsætte regler foreslås udvidet i konsekvens heraf. Styrelsen får med den foreslåede bestemmelse mulighed for at kontrollere, eventuelt stikprøvevis, de afgivne oplysninger ved at sammenhol-

de med personnummerbaserede dataoplysninger i registre over gennemførte uddannelser.

Til nr. 29

I forbindelse med det forventede øgede antal sager om støtte til uddannelser i udlandet tænkes iværksat en udvidet information om disse uddannelser. Det er tanken, at Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte gennem internationalt samarbejde skal indhente oplysninger om de aktuelle uddannelser. Styrelsen skal på baggrund af disse oplysninger (som hidtil i samarbejde med de danske uddannelsesinstitutioner) vurdere, om uddannelserne giver erhvervskompetence i Danmark og i øvrigt ville kunne give mulighed for støtte i Danmark.

Denne sagkyndige, skønsmæssige vurdering, der således bygger på en række faktiske oplysninger, er ikke egnet til at være genstand for klageadgang. Det foreslås derfor, at ministeren kan fastsætte regler om, at det overlades til styrelsen at træffe den endelige administrative afgørelse af spørgsmålet, og om en uddannelse i udlandet skal give mulighed for uddannelsesstøtte. Herved afskæres den hidtidige uformaliserede adgang til klage til ministeriet over styrelsens afgørelser om dette spørgsmål. Der ændres ikke herved i den lov hjemlede klageadgang til Ankenævnet for Uddannelsesstøtten over styrelsens afgørelser om grundlaget for tildeling og beregning af støtten til en uddannelsessøgende.

Til § 2

Det vil først være praktisk muligt at lade det i § 1, nr. 2 og 3, foreslåede nye støttetildelingsprincip få virkning for alle støttemodtagere fra den 1. januar 1992. Ansøgninger om uddannelsesstøtte fra uddannelsessøgende, som begynder en uddannelse i perioden fra den 1. august til den 31. december 1991, vil dog blive behandlet og afgørelse om støttetildeling truffet efter de foreslåede nye bestemmelser, jf. nedenfor.

De foreslåede nye bestemmelser om støtte til uddannelser i udlandet foreslås at få virkning fra den 1. august 1991.

Det er hensigten, at lade de hidtil gældende bestemmelser for uddannelsesstøtten med de nævnte modifikationer finde anvendelse i nødvendigt omfang for støtteeåret 1991.

Uddannelsessøgende, som før den 1. april 1991 er begyndt på en uddannelse, hvortil de efter den hidtil gældende bestemmelse kunne få stipendium til hjælp til dækning af undervisningsafgift, kan dog indtil uddannelsens afslutning eller afbrydelse fortsat få stipendium som hjælp til dækning af en undervisnings-

F. t. l. vedr. statens uddannelsesstøtte

afgift. Der gives kun hjælp til dækning af undervisningsafgiften ved selve den igangværende uddannelse. Hvis den uddannelsessøgende den 1. april 1991 eller senere f.eks. vælger at erstatte en del af en gratis uddannelse i Danmark med meritgivende studier i udlandet, kan der ikke fås stipendium til hjælp til dækning af undervisningsafgiften ved studierne i udlandet.

Et væsentligt komplicerende element i det nuværende støttesystem er de mange overgangsregler, der efter de gældende bestemmelser vil kunne fortsætte ind i næste århundrede. Udover den administrative komplikation belaster de mange overgangsregler vejledningen af de studerende, og ansøgningsmaterialet bliver meget omfattende.

Det er derfor et væsentligt element i lovforslaget at få afsluttet gamle overgangsregler for nye indplaceringer i klippekortet, og at undgå nye overgangsregler, der har virkning i 1992 og videre frem.

Det foreslås, at indplaceringen i klippekortsystemet efter de særlige overgangsordninger for uddannelsessøgende, som er begyndt en videregående uddannelse før klippekortet trådte i kraft, dvs. før 1. august 1989, ophører den 1. oktober 1991. De fleste af disse uddannelsessøgende vil allerede være indplaceret i klippekortet, hvis uddannelsesstøtte overhovedet er en mulighed for dem. De vil endvidere efter forslaget fortsat kunne lade sig indplacere inden den 1. oktober 1991; men hvis indplacering ikke er foretaget inden dette tidspunkt, ophører muligheden for støtte til den uddannelse, de før den 1. august 1991 startede på. Indplacering kan foretages, selv om de uddannelsessøgende ikke aktuelt ønsker støtte. Støtten kan så blot fravælges og på den måde opspares til senere brug. For studerende, som ikke har mulighed for at lade sig indplacere, f.eks. fordi de modtager offentlig støtte, der udelukker uddannelsesstøtte, vil der dog blive fastsat overgangsregler.

Hvis studerende, som hidtil ikke har været indplaceret i klippekortsystemet, selv om de har været indskrevet ved en videregående uddannelse, skifter til en ny uddannelse efter 1. august 1991, vil der ved indplaceringen i støttesystemet blive set bort fra tidligere støtteforbrug. Begrundelsen er, at dette støtteforbrug ikke er registreret i støttesystemet.

Uddannelsessøgende, som begynder en uddannelse efter 1. august 1991, følger alle de nye klippekortregler. For at undgå nye overgangsordninger for uddannelsessøgende, der er startet på deres uddannelse før dette tidspunkt og er eller bliver indplaceret i klippekortet, foreslås en særlig overflytning. Med virkning fra 1. januar 1992 overflyttes disse støttemodtagere til det nye klippekortsystem efter nærmere reg-

ler, som undervisnings- og forskningsministeren fastsætter.

Hovedprincipperne i sådanne regler for konvertering til det nye klippekort vil blive følgende:

1) Uddannelsessøgende i ungdomsuddannelser:

Der ses bort fra tidligere støtteforbrug for uddannelsessøgende, der tidligere har afbrudt en ungdomsuddannelse eller som er igang med en sådan uddannelse. Uddannelsessøgende, som er i gang med en erhvervsrettet ungdomsuddannelse, der efter den under § 1, nr. 2, foreslåede § 3 fremover vil være omfattet af det begrænsede støttesystem, vil få støtte efter dette system. Overgangen for uddannelsessøgende i ungdomsuddannelser vil hermed som hovedregel give uddannelsessøgende udvidede støttemuligheder.

2) Uddannelsessøgende i videregående uddannelser:

a. Uddannelsessøgende, der er begyndt en uddannelse før den 15. marts 1988:

Den resterende støttemulighed (antal klip) overføres til det nye klippekort uden ændringer. Som anført ovenfor skal de uddannelsessøgende lade sig indplacere i støttesystemet inden den 1. oktober 1991, hvis de fortsat skal have mulighed for støtte til den igangværende uddannelse. Overgangen for denne gruppe giver altså uændrede støttemuligheder, og de vil som hidtil ikke have mulighed for forsinkelsesklip.

b. Uddannelsessøgende, der er begyndt en uddannelse efter den 15. marts 1988:

Den resterende støttemulighed (antal klip) overføres til det nye klippekort uden ændringer. Der tildeles endvidere som udgangspunkt 2 x 6 klip (6 klip til forsinkelse som følge af studieskift og gymnasial supplerings, og 6 klip til forsinkelse som følge af ikke-beståede prøver og lignende). Fra antallet af klip fratrækkes herefter op til 6 klip, som måtte være forbrugt i forbindelse med en ikke-bestået prøve, samt op til 6 klip, som måtte være forbrugt til gymnasial supplerings og studieskift. Er der brugt flere klip til de nævnte formål, ses der bort fra dette forbrug. Som anført ovenfor skal de studerende lade sig indplacere i støttesystemet inden den 1. oktober 1991, hvis de fortsat skal have mulighed for støtte til den pågældende uddannelse. Overgangsreglerne vil for denne gruppe hermed tage hensyn til deres hidtidige forbrug af forsinkelsesklip efter de nuværende regler, men de begrænses på samme måde som nye studerende ved senere forsinkelser.

Der vil med de ovennævnte regler og principper blive gennemført en meget væsentlig forenkling af

støttesystemet, hvor der i videst muligt omfang bliver taget hensyn til uddannelsessøgende i overgangsbestemmelserne, så de ikke kommer »i klemme«. Konsekvenserne bliver kun støttebegrænsende i forhold til nuværende regler for uddannelsessøgende, der er startet efter den 15. marts 1988, og som ikke hidtil er blevet forsinkede. Modsat vil mange studerende først og fremmest i ungdomsuddannelserne blive bedre stillet end efter de gældende regler. Også studerende i videregående uddannelser, der ikke i perioden efter 1. august 1989 har modtaget støtte, vil blive bedre stillet end hidtil, hvis de starter en ny uddannelse efter 1. august 1991.

Uddannelsessøgende, som før den 15. marts 1988 har påbegyndt en videregående uddannelse, er i det hidtil gældende klippekortsystem blevet indplaceret med en støttetid svarende til den for den igangværende uddannelse sædvanlige studietid med tillæg af 1 år og med fradrag af indskrivningsperioder ved den igangværende uddannelse og ved tidligere afsluttede eller afbrudte støtteberettigende videregående uddannelser, uanset om de har modtaget uddannelsesstøtte, uddannelsesydelse eller fast revalideringsydelse. Hvis denne kategori uddannelsessøgende ik-

ke er eller bliver indplaceret i det hidtil gældende klippekortsystem inden den 1. oktober 1991, og uddannelsen er begyndt før den 1. august 1991, er retten til uddannelsesstøtte til den igangværende uddannelse fortabt. Begynder denne gruppe uddannelsessøgende en ny uddannelse den 1. august 1991 eller senere, sker indplacering i det i § 1, nr. 3, foreslåede nye klippekortsystem. Disse uddannelsessøgende vil naturligvis ikke længere have behov for at benytte den indtil 31. juli 1993 gældende overgangsregel om, at der i indtil 2 år kan ydes statsgaranti for lån i pengeinstitutter på indtil 47.400 kr. årligt, hvis støttebetingelserne i § 7 i lov om statens uddannelsesstøtte er opfyldt, og den tid, hvori de kan få stipendium, er overskredet.

Af forenklingmæssige grunde foreslås den indtil 31. juli 1993 gældende overgangsregel om forhøjet studielån til udeboende uddannelsessøgende, som er fyldt 22 år før den 15. marts 1988, og som før dette tidspunkt har påbegyndt en videregående uddannelse, ikke videreført for uddannelsessøgende, som ikke er eller bliver indplaceret i det hidtil gældende klippekortsystem inden den 1. oktober 1991.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

§ 1

I lov om statens uddannelsesstøtte, jf. lovbe-
kendtgørelse nr. 486 af 25. juni 1990, foretages
følgende ændringer:

1. I § 2, 2. pkt., udgår: »§ 5«, og i § 6, stk. 1, 1.
pkt., udgår: »5«,.

§ 2. Støtten ydes som et beløb pr. kalender-
måned (støttmåned) inden for perioden 1. ja-
nuar til 31. december (støtteåret). Det måned-
lige beløb kan, jf. dog § 3 a, stk. 2, § 5 og § 9,
stk. 4, højst udgøre:

§ 6. De beløb, der er nævnt i §§ 2, 5, 8, 8 a og
9, forhøjes den 1. januar 1991 med 3,47 pct. De
regulerede beløb forhøjes derefter med yderli-
gere 1 pct.

2. Efter § 2 indsættes:

»§ 2 a. Uddannelsessøgende kan få uddan-
nelsesstøtte til undervisning på folkeskoleni-
veau og til den første ungdomsuddannelse. Un-
dervisnings- og forskningsministeren kan fast-
sætte regler om, hvilke uddannelser der er om-
fattet af bestemmelsen, og om, hvad der betrag-
tes som en fuld ungdomsuddannelse.«.

3. § 3 affattes således:

»§ 3. Uddannelsessøgende kan få uddan-
nelsesstøtte til erhvervsrettede uddannelser efter
et begrænset støttesystem (klippekortet). I det
begrænsede støttesystem kan uddannelsessø-
gende få uddannelsesstøtte for en periode, der
svarer til den normerede uddannelsesetid (støt-
tetiden) med de reguleringer, der følger af stk.
2-7. Undervisnings- og forskningsministeren
kan fastsætte regler om, hvilke uddannelser der
er omfattet af bestemmelsen.

Stk. 2. Støttetiden kan forlænges, så uddan-
nelsessøgende, som har gennemført

- 1) en uddannelse efter lov om erhvervsuddan-
nelser eller en hertil svarende elev-/lærlin-
geuddannelse, kan få en gymnasial uddan-
nelse, der er nødvendig for at gennemføre
en videregående uddannelse,
- 2) en gymnasial uddannelse, uden muligheder
for tilvalg, der er nødvendige for at gennem-
føre en videregående uddannelse, kan få
yderligere nødvendig uddannelsessupple-
ring, eller
- 3) en gymnasial uddannelse, kan få et værk-
stedskursus eller en tilsvarende uddannelse,
der er nødvendig for at gennemføre en vide-
regående uddannelse.

Stk. 3. Fra støttetiden trækkes perioder,
hvori den uddannelsessøgende har modtaget

- 1) uddannelsesstøtte til tidligere afsluttede el-
ler afbrudte uddannelser, som ikke er om-
fattet af § 2 a, eller
- 2) uddannelsesydelse i medfør af lov om ar-
bejdstilbud til ledige eller fast revaliderings-
ydelse i medfør af lov om social bistand til
den igangværende uddannelse eller til tidli-
gere afsluttede eller afbrudte støtteberetti-
gende uddannelser, som ikke er omfattet af
§ 2 a.

Stk. 4. Fra støttetiden trækkes dog ikke pe-
rioder på indtil 6 måneder, hvori den uddan-
nelsessøgende har modtaget uddannelsesstøt-
te, uddannelsesydelse eller fast revaliderings-
ydelse til en tidligere afbrudt uddannelse, hvis
uddannelsen er afbrudt inden for de første 12
måneder efter uddannelsens start.

Stk. 5. Inden for den periode på 6 måneder,
som er nævnt i stk. 4, kan der gives støtte til
suppleringskurser i forbindelse med optagel-
sen på videregående uddannelser. Der kan kun

gives støtte til sådanne suppleringskurser efter denne bestemmelse.

Stk. 6. Støttetiden kan forlænges med indtil 6 måneder, hvis den uddannelsessøgende ikke har bestået en prøve eller på lignende måde forsinkes i uddannelsen senest inden for uddannelsens første 12 måneder.

Stk. 7. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte regler om

- 1) forlængelse af støttetiden efter stk. 2, herunder særlige regler om, hvordan støttetid, der er brugt til den i stk. 2 nævnte uddannelse, medregnes,
- 2) forlængelse af støttetiden efter stk. 6 og
- 3) om støttetiden for uddannelser, hvori der indgår deluddannelser.«.

§ 3. Uddannelsessøgende kan få uddannelsesstøtte for en periode svarende til den normerede uddannelsesestid, jf. dog § 9, stk. 5.

Stk. 2. Ved opgørelsen af støttetiden for en igangværende uddannelse medregnes perioder, hvori der er oppebåret støtte til tidligere afsluttede eller afbrudte støtteberettigende uddannelser. Endvidere medregnes perioder, hvori der er modtaget uddannelsesydelse i medfør af lov om arbejdstilbud til ledige, og perioder, hvor der er modtaget fast revalideringsydelse efter lov om social bistand til den igangværende uddannelse eller tidligere afsluttede eller afbrudte støtteberettigende uddannelser. Ved opgørelsen af støttetiden medregnes dog ikke støttetid, der er brugt til undervisning på folkeskoleniveau. Er den igangværende uddannelse en videregående uddannelse, medregnes kun perioder, hvori der er oppebåret stipendium eller uddannelsesydelse til tidligere afsluttede eller afbrudte videregående uddannelser.

Stk. 3. For uddannelsessøgende, som er afskåret fra at oppebære stipendium i medfør af reglerne i § 9, men som oppebærer lån i henhold til § 2, medregnes de pågældende perioder i støttetiden i henhold til stk. 2, jf. dog § 9, stk. 5.

Stk. 4. Ved opgørelse af støttetiden medregnes ikke støttetid til en uddannelse, der er afbrudt inden for de første 12 måneder. Der kan kun ses bort fra støttetid ved den første afbrudte uddannelse.

Stk. 5. Ved opgørelse af støttetiden medregnes ikke støttetid, der er brugt til en prøve, som den uddannelsessøgende ikke har bestået.

Stk. 6. Der kan efter stk. 4 og 5 i alt ses bort fra højst 12 støtted måneder for en uddannelsessøgende. Heri indgår forbrugt støttetid, som efter § 9, stk. 5, ikke medregnes. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte regler om medregning af forbrugt støttetid til adgangsgivende suppleringskurser i de 12 støtted måneder.

Stk. 7. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte regler om støttetiden for uddannelser, hvor der indgår deluddannelser.

4. § 3 a, stk. 1, 1. pkt., affattes således:

»Uddannelsessøgende kan fravælge støtte for en eller flere måneder i hvert støtteår.«.

§ 3 a. Uddannelsessøgende i en videregående uddannelse kan fravælge indtil 4 måneders støtte i hvert støtteår. Fravalget skal ske med et forudgående varsel, der fastsættes af undervisnings- og forskningsministeren.

5. § 3 a, stk. 2, 1. pkt., affattes således:

»Støtte, der fravælges efter stk. 1 i en uddannelse omfattet af § 3, samt uforbrugt støtte i øvrigt i en sådan uddannelse kan udbetales månedvis sammen med sædvanlig støtte efter § 2 i forbindelse med en erhvervsrettet uddannelses afslutning.«.

Stk. 2. Støtte, der fravælges efter stk. 1, samt uforbrugt støtte i øvrigt kan ved videregående uddannelser, der er normeret med en studietid på mere end 48 støtted måneder, i forbindelse med uddannelsens afslutning udbetales månedvis sammen med sædvanlig støtte efter § 2. Der kan pr. måned i alt højst udbetales det dobbelte af de satser, der er fastsat i § 2. Udbetalingen sker inden for de sidste 12 måneder af uddannelsen på grundlag af en erklæring fra uddannelsesinstitutionen om, at den uddannelsessøgende kan afslutte uddannelsen inden for 12 måneder.

6. § 5 ophæves.

§ 5. Uddannelsessøgende kan ud over stipendium og lån få et stipendium som hjælp til dækning af en undervisningsafgift svarende til 85 pct. af den faktiske undervisningsafgift, dog højst 1.200 kr. pr. støtted måned.

7. I § 5 a, nr. 3, ændres »« til: »og«.

8. I § 5 a, nr. 4, ændres », og « til: ».«.

9. § 5 a, nr. 5, ophæves.

§ 5 a. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte regler om:

- 1) støtteordningen, herunder om fravalg af støtte og udbetaling af uforbrugt støtte,
- 2) beregning af støtte for mindre end et støtteår,
- 3) minimal støttetildeling,
- 4) betingelserne for, hvornår en uddannelsessøgende betragtes som hjemmeboende og som udeboende, og
- 5) i hvilket omfang adgangsgivende supplementskurser til en videregående uddannelse skal medregnes i den normerede studietid for den videregående uddannelse.

10. I § 6, stk. 1, 1. pkt., udgår: »8,«.

§ 6. De beløb, der er nævnt i §§ 2, 5, 8, 8 a og 9, forhøjes den 1. januar 1991 med 3,47 pct. De regulerede beløb forhøjes derefter med yderligere 1 pct.

11. I § 7, stk. 3, 1. pkt., udgår: »og kan herunder fravige betingelsen om, at uddannelsen skal gennemgås i Danmark«.

Stk. 3. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte regler om de i stk. 1 nævnte betingelser og kan herunder fravige betingelsen om, at uddannelsen skal gennemgås i Danmark. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte regler om støtte i praktikperioder, som indgår i den godkendte uddannelse.

12. Efter § 7 indsættes:

»§ 7 a. Undervisnings- og forskningsministeren kan bestemme, at Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte efter ansøgning giver uddannelsesstøtte til uddannelsessøgende til uddannelse i udlandet. Uddannelsen godkendes af Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte som støtteberettigende. Uddannelsesstøtten gives til uddannelsessøgende, der er danske statsborgere eller i henhold til international overenskomst har ret til uddannelsesstøtte på lige fod med danske statsborgere. De uddannelsessøgende skal i øvrigt opfylde betingelserne i § 7, stk. 1, nr. 2, 4 og 5, jf. stk. 2 og 3.

Stk. 2. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte betingelser for godkendelsen.

Stk. 3. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte særlige regler om støtten, herunder om støttetiden.«.

13. § 8, stk. 2, 2. pkt., ophæves.

Stk. 2. Egenindkomsten er enhver positiv indkomst, der henføres til eller indgår i den personlige indkomst og kapitalindkomsten med fradrag af stipendium efter denne lov samt af renter af beløb opsparet i henhold til lov om uddannelsesopsparing. I egenindkomsten indgår endvidere 75 pct. af den del af ansøgers skattepligtige formue, der overstiger 100.000 kr. pr. 31. december i støtteåret med fradrag af beløb opsparet i henhold til lov om uddannelsesopsparing.

14. I § 8 a, stk. 2, nr. 4, ændres »12.000 kr.« til: »15.000 kr.«.

Stk. 2. Det i stk. 1 nævnte fribeløb forhøjes med:

- 1) 6.000 kr. for hver måned i støtteåret, hvori der er fravalgt støtte efter § 3 a, stk. 1.
- 2) 6.000 kr. for hver måned i støtteåret, hvori den uddannelsessøgende har været indskrevet ved en støtteberettigende uddannelse, men har haft orlov eller ikke har opfyldt støttebetingelsen i § 7, stk. 1, nr. 4.
- 3) 6.000 kr. for hver måned i støtteåret, hvori den uddannelsessøgende har været i ikke-støtteberettigende praktik.
- 4) 12.000 kr. for hver måned i støtteåret, hvori den uddannelsessøgende ikke har opfyldt støttebetingelserne i § 7, stk. 1, nr. 1, 3 eller 5, eller hvori støtte ikke udbetales, fordi den uddannelsessøgendes støttemulighed er forbrugt, jf. §§ 3 og 3 b, stk. 1.

15. § 8 a, stk. 3 og stk. 6, ophæves.

Stk. 4 og 5 bliver herefter stk. 3 og 4, og stk. 7 bliver stk. 5.

16. I § 8 a, stk. 4, der bliver stk. 3, ændres »1-3« til: »1-2«.

17. I § 8 a, stk. 5, der bliver stk. 4, ændres »stk. 1-4 og stk. 6« til: »stk. 1-3«, efter »der gives« indsættes: »af private midler«, og », eller i den skattepligtige formue« udgår.

18. I § 8 a, stk. 7, der bliver stk. 5, ændres »stk. 1-6« til: »stk. 1-4«.

19. I § 8 a, stk. 7, der bliver stk. 5, udgår: »herunder stipendium efter § 5,«.

Stk. 3. Forhøjelse af fribeløbet efter stk. 2 kan først foretages efter udgangen af det kvartal i støtteåret, hvori den uddannelsessøgende fylder 19 år, jf. dog stk. 4 og § 9, stk. 4.

Stk. 4. Det efter stk. 1-3 beregnede fribeløb forhøjes med 14.100 kr. for hvert af den uddannelsessøgendes børn, som er under 18 år.

Stk. 5. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte nærmere regler om tillæg til fribeløbet efter stk. 1-4 og stk. 6 for legater eller lignende, der gives med uddannelsesformål for øje, og for udbetalinger i henhold til lov om arbejdsskadeforsikring og lov om erstatningsansvar, hvis sådanne beløb indgår i den personlige indkomst og kapitalindkomsten, jf. § 8, stk. 2, eller i den skattepligtige formue.

Stk. 6. Der beregnes ikke fribeløb, jf. stk. 1 og 2, for måneder, hvori den uddannelsessøgende modtager støtte til dobbelt sats, jf. § 3 a, stk. 2. Hvis betingelserne i stk. 4 er opfyldt, tages der dog hensyn til det heri nævnte beløb.

Stk. 7. Er den uddannelsessøgendes egenindkomst, jf. § 8, højere end det efter stk. 1-6 beregnede fribeløb, nedsættes først stipendium, herunder stipendium efter § 5, jf. dog § 9, stk. 4, og dernæst studielån med det overskydende beløb efter regler, der fastsættes af undervisnings- og forskningsministeren.

20. I § 9, stk. 1, ændres »Indtil udgangen af det kvartal, hvori den uddannelsessøgende fylder 19 år,« til: »Indtil udgangen af den 3. måned efter den måned, hvori en uddannelsessøgende, som er støtteberettiget efter § 2 a, fylder 19 år,«.

§ 9. Indtil udgangen af det kvartal, hvori den uddannelsessøgende fylder 19 år, beregnes stipendiet ud fra forældrenes samlede indkomstgrundlag, jf. § 9 a, på grundlag af indkomsten for det andet kalenderår forud for støtteåret, samt efter reglerne om den uddannelsessøgendes egenindkomst, jf. § 8 og § 8 a.

21. I § 9, stk. 4, 2. pkt., ændres »stk. 4 og 5« til: »stk. 2-4«.

Stk. 4. Uddannelsessøgende, hvis stipendium nedsættes eller bortfalder efter reglerne i stk. 3, kan optage lån med et beløb, der svarer til nedsættelsen, eller øge egenindkomsten med det nedsatte beløb. Lånet reduceres med det beløb, hvormed egenindkomsten øges ud over det i § 8 a, stk. 1, jf. stk. 4 og 5, fastsatte fribeløb.

22. § 9, stk. 5, ophæves.

Stk. 6 og 7 bliver herefter stk. 5 og 6.

Stk. 5. Støttetid, som uddannelsessøgende i videregående uddannelser har brugt, medens de var omfattet af reglerne i stk. 1, medregnes ikke ved opgørelsen af den støtteberettigende studietid for en videregående uddannelse.

Stk. 6. Uddannelsessøgende, der er omfattet af stk. 1, skal ved ansøgning om uddannelsessøtte oplyse forældrenes navn, adresse og personnummer. Afgivelse af oplysninger i øvrigt finder sted efter reglerne i § 22.

Stk. 7. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte regler om, at forældrenes indkomstgrundlag ikke skal sammenlægges, om, hvilket indkomstgrundlag der skal anvendes, når indkomstgrundlaget ændres, om fravigelse af indkomstgrundlaget, når forældrenes indkomst er faldet væsentligt, om beregningsgrundlaget for forældre med indkomster og formuebeløb på Færøerne og i Grønland og om beregningsgrundlaget for forældre med indkomster og formuebeløb, der ikke er skattepligtige i Danmark.

23. Efter § 12 indsættes:

»§ 12 a. Støttetid efter § 3 betragtes som forbrugt, selv om udbetalt støtte tilbagebetales helt eller delvis, og selv om støtten søges tilbagebetalt ved den endelige støttetildeling.«.

24. § 13, stk. 2, 2. pkt., ophæves.

Stk. 2. Beløb, der skal tilbagebetales, inklusive tillæg i medfør af § 12, stk. 5, forrentes fra den 1. i den måned, der følger 2 måneder efter kravets fremsættelse. Renten tilskrives månedligt.

25. I § 13 a, stk. 1, 3. pkt., ændres »en årlig rente svarende til den til enhver tid fastsatte officielle diskonto med et procenttillæg, der fastsættes på finansloven for det pågældende år« til: »år-

ligt 1 pct. over den til enhver tid fastsatte officielle diskonto«.

26. § 13 a, stk. 1, 4. pkt., ophæves.

§ 13 a. Studielån, som er endeligt tildelt efter denne lov, jf. § 12, stk. 1, forrentes med virkning fra den 1. i måneden efter udbetalingstidspunktet, jf. § 14, stk. 2, 1. pkt. I uddannelsesperioden forrentes gælden til enhver tid med årligt 4 pct. Derefter forrentes den til enhver tid værende gæld med en årlig rente svarende til den til enhver tid fastsatte officielle diskonto med et procenttillæg, der fastsættes på finansloven for det pågældende år. Den til enhver tid værende gæld ifølge studielån, der er tildelt endeligt for perioden 1. august 1988 til 31. december 1990, forrentes dog efter uddannelsesperiodens ophør med årligt 1 pct. over den til enhver tid fastsatte officielle diskonto. Renten tilskrives månedligt. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte regler om uddannelsesperioden, herunder om dens ophør og om låntagers pligt til at give meddelelse herom.

27. I § 22, stk. 2, indsættes efter 1. pkt.:

»Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte kan hos offentlige myndigheder og private institutioner indhente oplysninger til brug ved afgørelse af, om en uddannelsessøgende er støtteberettiget efter § 2 a.«.

28. I § 22, stk. 2, 2. pkt., der bliver 3. pkt., ændres »herom« til: »om adgangen til at indhente de oplysninger, der er nævnt i 1. og 2. pkt.,«.

Stk. 2. Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte kan hos skattemyndigheder og andre offentlige myndigheder indhente de oplysninger om den uddannelsessøgende og dennes forældre, der er nødvendige for beregningen af støtte og tilbagebetaling, herunder oplysninger om indkomst- og formueforhold. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte regler herom og kan herunder fastsætte, hvilke oplysninger der skal gives i elektronisk form.

29. I § 25 indsættes som stk. 5:

»*Stk. 5.* Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte regler om, at Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte træffer den endelige administrative afgørelse om godkendelse af ud-

dannelser i udlandet som støtteberettigende, jf. § 7 a.«.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 1991. § 1, nr. 11, 12 og 29, har virkning fra den 1. august 1991. § 1, nr. 2, 3, 5, 7, 8, 9, 20, 22, 27 og 28, har virkning fra den 1. januar 1992 for alle uddannelsessøgende i en støtteberettigende uddannelse. For uddannelsessøgende, der i perioden fra den 1. august til den 31. december 1991 begynder på en uddannelse, som er omfattet af § 1, nr. 2 og 3, har bestemmelserne dog virkning fra den 1. august 1991.

Stk. 2. Uddannelsessøgende, som er begyndt på den igangværende uddannelse før den 1. april 1991, kan ud over stipendium og studielån få et stipendium som hjælp til dækning af en undervisningsafgift svarende til 85 pct. af den faktiske undervisningsafgift ved uddannelsen. Stipendiet kan højst pr. støttemåned udgøre 1.200 kr., som reguleres efter reglerne i § 6 i lov om statens uddannelsesstøtte. Nedsættelse af stipendium i medfør af lov om statens uddannelsesstøtte § 8 a, stk. 7, som ændret ved nærværende lovs § 1, nr. 19, omfatter også stipendium efter 1. pkt.

Stk. 3. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter regler om støttetildeling, støtte til uddannelser og studier i udlandet, forældreindkomstafhængig støttetildeling for uddannelsessøgende, som er begyndt den igangværende uddannelse før den 1. august 1991, forældreindkomstgrænser m.v. i perioden fra den 1. januar til den 31. december 1991 og kan fastsætte andre nødvendige overgangsregler, som er en følge af, at de i stk. 1 nævnte bestemmelser først har virkning fra et senere tidspunkt end ikrafttrædelsen.

Stk. 4. Uddannelsessøgende, som har påbegyndt en videregående uddannelse før den 1. august 1989, og som ikke i perioden fra den 1. august 1989 til den 1. oktober 1991 er eller bliver indplaceret i støttesystemet, anses for at have opbrugt enhver støttemulighed til en igangværende uddannelse pr. 1. januar 1992. Dette gælder dog ikke uddannelsessøgende, som på grund af modtagelse af anden offentlig støtte, der tilsigter at dække leveomkostningerne, jf. § 7 i lov om statens uddannelsesstøtte, har været afskåret fra at blive indplaceret i støttesystemet før den 1. oktober 1991. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter regler om støt-

teperiodens længde for de i 2. pkt. nævnte uddannelsessøgende ved disses indplacering i det i § 1, nr. 3, foreslåede støttesystem.

Stk. 5. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter regler om indplacering i det i § 1, nr. 3, foreslåede støttesystem af uddannelsessøgende, som i perioden fra den 1. august 1989 til den 1. oktober 1991 er eller bliver indplaceret i det hidtil gældende støttesystem, samt om, hvorvidt uddannelsessøgende, som før den 1. januar 1992 har afbrudt eller er i gang med en støtteberettigede ungdomsuddannelse, kan få uddannelsesstøtte efter den i § 1, nr. 2, foreslåede bestemmelse.

Stk. 6. Bestemmelsen i § 1, nr. 3, om, at perioder med uddannelsesyndelse i medfør af lov om arbejdstilbud til ledige fratrækkes ved opgørelsen af støttetiden, har virkning for uddannelsessøgende, som er begyndt eller begynder en af bestemmelsen omfattet uddannelse med uddannelsesyndelse efter den 13. december 1988.

Stk. 7. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter regler for støtteåret 1991 om støtteperiodens længde for uddannelsessøgende, som har påbegyndt en videregående uddannelse før den 1. august 1989, herunder om disses indplacering i det gældende støttesystem.

Stk. 8. § 2, stk. 5, i lov nr. 823 af 21. december 1988 om ændring af lov om statens uddannelsesstøtte affattes således:

»*Stk. 5.* Til uddannelsessøgende, som før den 15. marts 1988 har påbegyndt en videregående uddannelse og i perioden fra den 1. august 1989 til den 1. oktober 1991 er eller bliver indplaceret i støttesystemet, kan der i indtil 2 år, ydes statsgaranti for lån i pengeinstitutter på indtil 47.400 kr. årligt, såfremt de opfylder støttebetingelserne efter § 7 i lov om statens uddannelsesstøtte, og den tid, hvori de kan få stipendium, er overskredet. Beløbet reguleres efter reglerne i § 6 i lov om statens uddannelsesstøtte. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter nærmere regler om ordningen, som bortfalder med udgangen af juli måned 1993.«.

Stk. 9. § 2, stk. 6, i lov nr. 823 af 21. december 1988 om ændring af lov om statens uddannelsesstøtte affattes således:

»*Stk. 6.* Til udeboende uddannelsessøgende, som er fyldt 22 år før den 15. marts 1988, som før dette tidspunkt har påbegyndt en videregående uddannelse, og som i perioden fra den 1. august 1989 til den 1. oktober 1991 er eller bliver indplaceret i støttesystemet, forhøjes den i § 2 i lov om statens uddannelsesstøtte fastsatte lå-

neramme med $\frac{1}{2}$ af 3.700 kr. pr. støttemåned. Beløbet reguleres efter reglerne i § 6 i lov om statens uddannelsesstøtte. Reglen bortfalder med udgangen af juli måned 1993.«.

Stk. 10. § 2, stk. 2, i lov nr. 859 af 20. december 1989 om ændring af lov om statens uddannelsesstøtte affattes således:

»*Stk. 2.* § 3 b, stk. 1, i lov om statens uddannelsesstøtte gælder ikke for uddannelsessøgende, som har påbegyndt en videregående uddannelse før den 15. marts 1988 og den igangværende uddannelse før den 1. august 1991. § 3 b, stk. 1, i lov om statens uddannelsesstøtte gælder endvidere ikke for uddannelsessøgende, som har begyndt den igangværende videregående uddannelse eller ungdomsuddannelse før den 1. august 1990.«.

Lov nr. 823 af 21. december 1988 indeholder følgende ikrafttrædelsesbestemmelser m.v.:

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. august 1989. Bestemmelsen i § 1, nr. 3, om, at perioder med oppebåret uddannelsesyndelse i medfør af lov om arbejdstilbud til ledige medregnes ved opgørelsen af støttetiden, har virkning for uddannelsessøgende, der påbegynder en uddannelse med uddannelsesyndelse efter den 13. december 1988. § 1, nr. 20-21, har første gang virkning for støtte udbetalt i støtteåret 1989-90. § 1, nr. 22, har virkning fra den 1. januar 1990.

Stk. 2. Overgangsbestemmelserne i § 2, stk. 2-6, i lov nr. 192 af 29. marts 1988 om ændring af lov om statens uddannelsesstøtte ophæves og erstattes af bestemmelserne i stk. 3-7.

Stk. 3. Ved opgørelse af støttetiden efter § 3, stk. 2, medregnes ikke perioder forud for den 1. august 1989.

Stk. 4. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter regler om støtteperiodens længde for uddannelsessøgende, der har påbegyndt en videregående uddannelse før den 1. august 1989, herunder om disses indplacering i støttesystemet efter reglerne i § 3.

Stk. 5. Til uddannelsessøgende, der før den 15. marts 1988 har påbegyndt en videregående uddannelse, kan der i indtil 2 år ydes statsgaranti for lån i pengeinstitutter på indtil 47.400 kr. årligt, såfremt de opfylder støttebetingelserne efter § 7, og den tid, hvori de kan få stipendium, er overskredet. Beløbet reguleres ef-

ter reglerne i § 6. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter nærmere regler om ordningen.

Stk. 6. Til udeboende uddannelsessøgende, der er fyldt 22 år før den 15. marts 1988, og som før dette tidspunkt har påbegyndt en videregående uddannelse, forhøjes den i § 2, stk. 2, fastsatte låneramme med 3.700 kr. for et helt støtteår. Beløbet reguleres efter reglerne i § 6.

Stk. 7. Reglerne i stk. 5 og 6 bortfalder efter udgangen af støtteåret 1992-93.

Lov nr. 859 af 20. december 1989 indeholder følgende ikrafttrædelsesbestemmelser m.v.:

§ 2

Stk. 2. Lov om Statens Uddannelsesstøtte § 3 b, stk. 1, som indsættes ved nærværende lovs § 1, nr. 9, gælder ikke for uddannelsessøgende, der har begyndt deres første videregående uddannelse før den 15. marts 1988, eller som har begyndt den igangværende videregående uddannelse eller ungdomsuddannelse før 1. august 1990.